

11387

3(02)

♀-16

3(075)

4-53

3394

ԲԱՂԱԲԱԿԱՆ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐ

ԲԱՂԳՐԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ 13 ԴԱՍ
ԿՈՄՅԵՐԻՏԱԿԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

ՊՐԱԿ III

ԽՍՀ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ. ԿԵՆՏՐ. ՀՐԱՏԱՐԱԿՋՈՒԹՅՈՒՆ
Մ Ո Ս Կ Վ Ա, 1927

25 SEP 2006

11 DEC 2009

3(02)
E-16

4-53

ԲԱՂԱԲԱԿԱՆ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐ

ՔԱՂԳՐԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ 13 ԴԱՍ
ԿՈՄՅԵՐԻՏԱԿԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

Ըստ վ. ՎԻՐԳԱՆՍԿՈՒ

ՊՐԱԿ III

1003
14329

1331
~~3319~~

ԽՍՀ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՄՈՍԿՎԱ

1927

29 AUG 2013

11387

Զրույց առաջին

Напечатано в типографии Госиздата
„Красный Пролетарий“. Москва,
Пименовская ул., д. № 16,
в количестве 5000 экз.
Главлит № 64092

ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ
(ԲՈՅԼՇԵՎԻԿՆԵՐԻ) ՅԵՎ ՆՐԱ ԱՆԵԼԻՔՆԵՐԸ ԳՅՈՒՂՈՒՄ.

Ի՞նչպե՞ս ԱՌԱՋԱՑԱՎ ՅԵՎ ԱՃԵՑ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ.

Միշտ, յերբ խոսում ենք արդյունաբերության ուժեղացման և զարգացման մասին, յերբ քննում ենք այնպիսի հարցեր, վորոնք վերաբերում են գյուղական տնտեսության բարվոքմանը, մենք ամեն տեղ հիշատակում ենք Կոմունիստական կուսակցությունը, քննում նրա վորոշումները այս կամ այն խնդրի մասին:

Բանվոր դասակարգի և գյուղացիության պայքարի ամբողջ պատմության ընթացքում Կոմունիստական կուսակցությունը հանդիսանում է առաջնորդ, ղեկավար:

Բանվորներն ու գյուղացիները յերբեք չեյին կարող հաղթանակ տանել, յեթե կալվածատերերի ու կապիտալիստների դեմ նրանց մղած պայքարը չղեկավարեր Կոմունիստական կուսակցությունը (բոլշևիկները): Ընկեր Լենինը միշտ նիշում եր, վոր «առանց կուսակցության, կովի մեջ կոփված և յերկաթյա՝ կուսակցության, պայքարն հաջողությամբ տանել անկարելի յե»:

54-92

Յերբ բանվորներն ու գյուղացիները Կոմունիստական կուսակցութեան ղեկավարութեամբ հաղթեցին, ընկ. Լենինը նորից միշտ և ամենուրեք կրկնում եր, վոր Խորհրդային պետութեան կառուցումը և սոցիալիզմի շինարարութիւնը առանց Կոմունիստական կուսակցութեան ղեկավարութեան անկարելի յէ:

Ի՞նչ է Կոմունիստական կուսակցութիւնը և վորտեղից է նրան այդպիսի ուժը:

Ընկ. Լենինն այդ մասին այսպէս է ասում.

Կուսակցութիւնը «առաջավոր ելեմենտները*) կազմակերպութիւնն է. կուսակցութիւնը—դասակարգի գիտակից, առաջավոր խափն է, նրա ավանդարդը**): Այդ ավանդարդի ուժը 10 անգամ, 100 անգամ մեծ է, քան նրա քանակը»:

«Արդո՞ք այդ հնարավոր է: Արդո՞ք հարցունքների ուժը կարո՞ղ է գերազանցել հազարների ուժին»,—հենց այստեղ հարց է տալիս ընկ. Լենինը և պատասխանում է. «Կարող է գերազանցել՝ յերբ հարցունքները կազմակերպված են.— կազմակերպութիւնը տասնապատկում է ուժերը»:

Պրոլետարական ուժեղ կուսակցութիւնն ստեղծելու համար ընկ. Լենինը աշխատել է իր ամբողջ կյանքում, նա զբաղւում էր իր ամբողջ խելքը, իր ուժերը: Ահա թե ինչու մենք ասում ենք, վոր մեր կուսակցութիւնը—Լենինի կուսակցութիւնն է. նա առաջ է ընթացել, և այժմ, նրա մահից հետո, անշեղ հետևում է նրա ուսմունքին, ղեկավարում է բանվոր դասակարգի ու գյուղացիութեան պայքարը այնպէս, ինչպէս սովորեցրել է ղեկավար ընկ. Լենինը՝ բոլոր ճշգրտութեան մեծ առաջնորդը: Մեր կու-

*) Ելեմենտ—նշանակում է բազմաթիւ մաս:

**) Ավանդարդ—նշանակում է բանակում առաջավոր գունդ, առաջավոր զորախումբ, վոր միշտ զորքի առաջից է գնում:

սակցութիւնը կազմվել է դեռ անցյալ դարում և կազմվել է կայուն հեղափոխականներից: Աշխատանքն սկսվել է Մոսկվայի, Լենինգրադի և ուրիշ մեծ արդյունաբերական քաղաքների բանվորական փոքրիկ կրուժոկներում: Այդ կրուժոկները կազմակերպվում էին գաղտնի՝ ինքնակալութեան դեմ կռվելու համար, բանվորական մասսաների մեջ ագիտացիա և պրոպագանդ ծղելու համար:

Հեղափոխականների կրուժոկները սկզբում ցրված էին առանձին քաղաքներում՝ Փարիզի և Լոնդոնում, գործարաններում և աշխատանքը տանում էին անկազմակերպ, միմյանցից անջատ:

Շատ ջանքեր գործ դրեց ընկ. Լենինը, վոր համախմբի, միացնի այդ ցրված կրուժոկները: Յեւ 1898 թ. տեղի ունեցավ Կուսակցութեան առաջին համագումարը:

Բայց կուսակցութեան մեջ շուտով նկատվեց հայացքների տարբերութիւն և 1903 թվին կուսակցութիւնը բաժանվեց յերկու մասի. մի մասը կազմում էին այսպէս կոչված մենշեիկները, իսկ մյուս մասը՝ բոլշեիկները:

Բոլշեիկների գլուխն էր անցած ընկ. Լենինը, նա նրանց կազմակերպեց, նա նրանց ղեկավարեց:

Բոլշեիկների և մենշեիկների տարբերութիւնը ահա թե ինչու՞ն էր կայանում.—բոլշեիկները չեն ինչպէս ասում, որ ապացուցում էին, վոր ցարիզմի հանդեպ տեղի ունեցող հեղափոխութեան մեջ գլխավոր և վճռողական դերը կատարւում էր պրոլետարիատին, և վոր պրոլետարիատը կարող է ցարական դահլ խորտակել միմիայն գյուղացիութեան հետ զաշնադիր լինելով, և ղեկավարելով գյուղացիների այն պայքարը, վոր մղվում է ցարի և կալվածատերերի դեմ՝ հող ստանալու համար:

Իսկ մենշեիկները պնդում էին, վոր Ռուսաստանում մինչև պրոլետարական հեղափոխութիւնը դեռ շատ ժամանակ կա, և վոր մեզ մոտ պետք է լինինախ՝ բուրժու-

ական հեղափոխություն, և ցարից իշխանությունը պետք է խել նրանից անբավական բուրժուազիան, իսկ բանվոր դասակարգը այդ հեղափոխության մեջ պետք է միայն աջակցի բուրժուազիային: Յեվ նրանք կոչ եյին անում բանվորներին՝ միանալ բուրժուազիային և վոչ թե գյուղացիությանը:

Գործն ինքը ցույց տվեց, վոր բոյլշևիկներն, ընկեր Լենինի հետ միասին, ուղիղ եյին հասկանում բանվորական կուսակցության խնդիրները, բանվոր դասակարգի խնդիրները, վորպես հեղափոխության մեջ գլխավոր ուժի և վորպես գյուղացիության ղեկավարի:

Մենշևիկները մեկ աստիճանից մյուսը սայթաքելով, վերջիվերջո միանգամայն դավաճանեցին բանվոր դասակարգին և աշխատավորության ազատագրական գործին: Իմպերիալիստական պատերազմի ժամանակ նրանք իրենք դուրս յեկան պաշտպանելու և բանվորներին ևս կոչ արին պաշտպանել ցարական կառավարությունն ու բուրժուազիային: Յարիզմի գահընկեցությունից հետո նրանք Խորհուրդներում և ժամանակավոր Կառավարության մեջ վոչ թե կալվածատերերի և կապիտալիստների դեմ եյին պայքարում, այլ պայքարում եյին հոգուտ սրանց, պայքարում եյին բանվորների ու գյուղացիների դեմ:

Մենշևիկները Հոկտեմբերյան հեղափոխությունից հետո բացարձակ կերպով անցան Խորհրդային իշխանության թշնամիների կողմը, միաբանվեցին բելոգվարդեյեց գնեւրալներին հետ և ոտարյերկրյա բուրժուազիային կոչ արին արյան մեջ խեղդել բանվորա-գյուղացիության իշխանությունը:

Բոյլշևիկները հենց սկզբից այն կարծիքին եյին, վոր Կոմունիստական կուսակցությունը, վորպես մարտական կուսակցություն, պետք է ուժեղ լինի, դիսցիպլինա պահպանող: Նրա մեջ ամեն մի աշխատող պետք է յենթարկվի

արդեն ընդունված վորոշումներին, ակտիվ կերպով դրանք կիրառի: Մենշևիկները այլ կերպ եյին մտածում: Նրանք հակառակ եյին, վոր կուսակցության մեջ խիստ դիսցիպլինա լինի, կուսակցության անդամ եյին համարում նրանց, ովքեր ինքնակալության դեմ մղած պայքարին միայն խոսով համակրում եյին՝ նրա դեմ պայքարելու համար վոչինչ չանելով: Յեվ յերբ ցարական կառավարությունը 1905 թվին արյան մեջ խեղդեց բանվորների առաջին հեղափոխությունը, ճնշեց գյուղացիության հեղափոխությունը, — մենշևիկները բոլորովին հրաժարվեցին հեղափոխական պայքարից, դադարեցին լինել մասսաներին իրենց հետևից տանող կուսակցություն:

Բոյլշևիկները մինչև իսկ ամենածանր տարիներում չդադարեցին պայքարել ինքնակալության դեմ, անվախ դուրս եյին գալիս ցարական կառավարության հայտարարած պատերազմի դեմ, և ինքնակալության կործանումից հետո ընդհատակից դուրս եկան վորպես միաձույլ կադմակերպված կազմակերպություն: 1917 թվի գարնանը մեր կուսակցության մեջ կային 30.000 մարդ: Այժմ մեր կուսակցությունն ունի մեկ միլիոնից ավելի անդամ:

ՀՍ.Ր.ՅԵ.Ր. ԿՐԿՆՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ. Ինչո՞ւ դասակարգերի միմյանց դեմ մղած պայքարում հարկավոր են կուսակցություններ:

Ի՞նչ հանգամանքներ են կուսակցությունը դարձնում կարող ուժ:

Յե՞րբ առաջ յեկան բոյլշևիկները և մենշևիկները:

Ինչո՞ւ են կայանում բոյլշևիկների և մենշևիկների հիմնական տարբերությունը:

ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԸ.

Ավելի լավ ցույց տալու համար՝ թե կուսակցությունը այժմ ումի՞ց է կազմված և ի՞նչպես է աճում, քննենք կուսակցական քանակական աճումը 1924-ից մինչև 1926 թիվը

և պարզենք, թե այդ աճումը ում հաշվին է տեղի ունենում,—բանվորների, գյուղացիների, թե՞ ազգաբնակչության ուրիշ խավերի հաշվին:

1924 թվի հունվարի մեկին կուսակցության մեջ կային 446.000 մարդ (թեկնածուներով)

1925 թ. հունվ. մեկին 741.000 մարդ »

1926 թ. հունվ. մեկին 1.076.814 մարդ »

Այս թվերից յերևում է, վոր երկու տարվա ընթացքում կուսակցությունն աճել է ավելի քան յերկու անգամ:

Իսկ թե ովքեր են մտել կուսակցության մեջ այս յերկու տարվա ընթացքում, յերևում է հետևյալ թվերից.

1924 թվի հունվարին կուսակցության մեջ կային 196.000 բանվոր: 1925 թ. հունվարին բանվորների թիվը հասնում է 429.000-ի, այսինքն մեկ տարվա ընթացքում բանվորների թիվը ավելացել է ավելի քան յերկու անգամ: 1926 թ. սկզբին կուսակցության մեջ բանվորները կազմում են կուսակցության ամբողջ կազմի արդեն կեսից ավելին— 624.552 մարդ, վոր կազմում է 58%: Կուսակցության մեջ յերեք տարվա ընթացքում բանվորների թիվը, 1924 թ. համեմատությամբ, ավելացել է յերեք անգամ: Ներկա տարում (1926) կուսակցության սոցիալական կազմը այսպես է. ամեն մի 100 մարդուն ընկնում է—բանվորներ՝ 58, գյուղացիներ՝ 25 և ծառայողներ՝ 7: Քանակով ավելանալով, կուսակցությունը իր շարքերը շարունակ մաքրում է այնպիսիներից, ովքեր իրենց վարքով խախտում են կուսակցության կանոնադրությունը, ովքեր իրենց վարմունքով գցում են կուսակցության վարկը անկուսակցական բանվորների և գյուղացիների շրջանում (որինակ՝ 1921 թվին կուսակցության գոման ժամանակ կուսակցությունից դուրս է արված 174.931 մարդ, իսկ 1924 թ.— 16.000-ից քիչ պակաս):

Կուսակցությունը անդադար ուժեղացնում է իր պրոլետարական կորիզը արդյունաբերական բանվորներով (դադգահի), իր կազմի մեջ է առնում միջակ, չքավոր գյուղացիներից՝ առաջավորներին և բատրակներին, կարմիր-բանակայիններին, ծառայողներից՝ կուսակցության ամենաանձնվերներին, սակայն միայն նրանց, ովքեր դեպի կուսակցությունն ու խորհրդային իշխանությունն ունեցած իրենց անձնվիրությունը գործով ապացուցել են:

Ընկ. Լենինը միշտ պնդում էր, վոր պետք է կուսակցության մեջ վորքան կարելի յե շատ ընդունել Փաբրիկաներում և գործարաններում աշխատող գիտակից բանվորներ: Կուսակցությունը իր առաջնորդի և ուսուցչի այդ պատգամը անշեղ կատարում է և իր կազմի մեջ բանվորական կորիզը ամեն կերպ ուժեղացնում: Բանվորական կորիզի նշանակությունը կուսակցության մեջ հսկայական է: Կուսակցության անդամ բանվորը աշխատում է գործարանում և Փաբրիկայում. նա գիտե բանվորների մեծամասնության դրությունը, նա մտածում և ապրում է իր դասակարգի շահերով: Այդպիսի առաջավոր գիտակից բանվորը հավատարմորեն անց է կացնում կուսակցական պրոլետարական քաղաքականությունը:

Այդ յերբեք չի նշանակում, վոր կուսակցությունն իր շարքերում անխտիր ընդունում է բանվորներին: Բանվորների մեջ ել զանազանություն կա: Այդ պատճառով ել կուսակցությունը իր շարքերն է ընդունում ամենից տուկուն, զարգացած, գիտակից, դիսցիպլինային յենթարկվող բանվորներին: Նրանք կազմում են կուսակցության հիմնական բանվորական կորիզը: Կուսակցությունը իր շարքերը խտացնելով արդյունաբերական բանվորների պատրաստված, լավագույն մասով, իր գործի համար վտանգավոր է համարում կուսակցության մեջ ընդունել անբավարար չափով պատրաստված կիսաբանվորներին և ջահել

բանվորներին, մանավանդ յեթե նրանք պրոֆեսիոնալ մի-
ությունների մեջ չեն անցել հարկավոր դպրոց:

Այդպիսով՝ մենք տեսնում ենք, վոր կուսակցությունը
լուրջ պահանջներ ե ներկայացնում նրա շարքերը մտնող
և նրա շարքերում ընդունվել ցանկացող ամեն մի բան-
վորին:

ՀԱՐՅԵՐԻ ԿՐԿՆՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ. 1926 թվի հուն-
վարին ՀԿԿ (բ) քանի՞ անդամ ուներ:

ՀԿԿ (բ) սոցիալական կազմը 1926 թվին:

Կուսակցությունը ի՞նչ պահանջներ ե ներկայացնում
իր անդամներին:

ՄԵՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԳՅՈՒՂԱՅԻՍԿԱՆ ՄԱՍԸ.

Մենք արդեն տեսանք, վոր մեր կուսակցության մեջ
գերակշռող մասը կազմում են բանվորներն ու գյուղացի-
ները: Մենք արդեն գիտենք նաև այն, թե կուսակցու-
թյան համար ինչ նշանակութուն ունի նրա բանվորական
մասը: Այժմ տեսնենք, թե ինչպես ե կուսակցական կազ-
մակերպությունների կազմն ու աշխատանքը գյուղում:

1905 թ. հունվարի 1-ին կուսակցության մեջ կային
13.879 գյուղական բժիշներ, վոր կազմում ե 51%, այ-
սինքն՝ կուսակցական բժիշների ընդհանուր թվի կեսից
ավելին:

1905 թ. հունվարի 1-ին գյուղական 13.879 բժիշնե-
րից 6,5% կազմում էին խորհրդային տնտեսությունների,
կոլեկտիվ ընկերությունների և կոմունաների բժիշները:
Գյուղական բոլոր բժիշների կազմում կան 154.730 կո-
մունիստ, զբանցից՝ կուսակցության անդամներ են 91.160,
իսկ թեկնածուներ՝ 62.571:

Գյուղում կոմունիստների թիվը, համեմատած գյու-
ղացիական ամբողջ մասսայի հետ, աննշան ե: Ահա ինչ-
պես ե վորոշել ընկ. Ստալինը կոմունիստների գրությունը՝
գյուղացիական անկուսակցական միջավայրում:

«Գյուղերում մենք ունենք կուսակցական բժիշների
մի բարակ թել: Այնուհետև կա կուսակցությանը համա-
մակրող անկուսակցական գյուղացիների նույնքան բարակ
մի թել: Իսկ դրանց յետևում ձգվում ե տասնյակ միլիո-
նավոր անկուսակցական գյուղացիների ովկիանը, վորոնց
չի կապում և չի կարող կուսակցության հետ կապել
անկուսակցական «ափսիվի» բարակ թելը: Մի բուռն կո-
մունիստների վրա պարտականութուն ե դրվում ղեկա-
վարել միլիոնավոր անկուսակցական մասսաները: Գյուղա-
կան բժիշների կազմի մեջ, վորոնք բաղկացած են ընդա-
մենը մի տասը մարդուց, յերկրագործ գյուղացիները
շատ դեպքերում 3—4 հոգի յեն, մյուսները՝ մի ժամանակ
գյուղացի յեն յեղել, իսկ այժմ տնտեսությամբ չեն
պարապում, այլ ծառայում են Խորհուրդում, միլիցիա-
յում, կոոպերատիվում՝ ընտրովի պաշտոններում կամ
վարձով:

Յեթե գյուղական 154.730 կոմունիստներին, այսինքն՝
մեր կուսակցության գյուղացիական մասը առանձին վերց-
նենք, և նրա կազմը քննենք այն տեսակետից, թե կո-
մունիստները այդտեղ ինչ տեսակի աշխատանքներ են
կատարում, ապա կստանանք այսպիսի պատկեր.

154.730 մարդուց՝ յերկրագործ գյուղացիներ — 59.442,
այսինքն՝ 38,5%. բատրակներ և գյուղ. տնտ. բանվոր-
ներ՝ 3.580, այսինքն՝ 2,3%. խորհրդային, կուսակցական,
կոոպերատիվային և ուրիշ կազմակերպություններում աշ-
խատողներ — 91.708, այսինքն՝ 59,3%.

Կուսակցության գյուղական բժիշների կազմի մեջ
յերկրագործ գյուղացիներ մինչև այժմ ավելի քիչ են, քան
նախկին գյուղացիները (իսկ այժմ՝ ծառայողները): Գյու-
ղացիական բժիշները մինչև այժմ քիչ են առնում իրենց
շարքերը յերկրագործ-գյուղացիներին, չբավոր-գյուղացի-
ներին և գյուղի բատրակային մասը:

Գյուղական բլիշները կազմը լավացնելու մասին կուսակցությունը մի անգամ էլ փոր ցուցմունքներ ե տվել: Կուսակցության 14-րդ համագումարը (1925 թ. գարնանը) անհրաժեշտ գտավ՝ «կուսակցության գյուղական կազմակերպությունների կազմը լրացնել և փոփոխել՝ յեռանդուն աշխատելով, փոր կուսակցության մեջ առնվեն թույլ տնտեսության տեր գյուղացիների հեղափոխական-առաջավոր ելեմենտները (առանձնապես գեղջկուհիներին, վորոնք անցած են պատգամավորական ժողովներով), ինչպես նաև բատրակներին և միջակ գյուղացիների լավագույն մասը:

Յեվ այժմ կուսակցության գյուղական կազմակերպությունների գլխավոր խնդիրն է կազմում՝ գյուղի բլիշներում նոր թեկնածուներ ընտրելու հարցում ծայր աստիճանի ուշադիր մոտեցում ունենալ: Անհրաժեշտ է, մի կողմից հետևել, փոր մեր գյուղական շարքերը չսողան կուլակը, հարբեցողը, գողը կամ այնպիսին, փոր լուկ տեղ ե փնտռում, առհասարակ անպետք ելեմենտները. և ընդհակառակը, գյուղական պրոլետարիատի, չքավոր և միջակ գյուղացիության լավագույն ներկայացուցիչներին պետք է թույլ տալ կուսակցության մեջ մտնելու, ամեն կերպ դյուրացնելով պահանջվող ձևակերպությունները:

Վորպեսզի բատրակներին, յերկրագործներին և կարմիր-բանակայիններին դյուրություն տրվի կուսակցության մեջ մտնել, 14-րդ համագումարը անհրաժեշտ գտավ այդպիսիների համար պահանջվող յերաշխավորությունների պայմանները թեթևացնել. այդպիսիների համար այսուհետև պահանջվում է 2 անձի յերաշխավորություն, իսկ յերաշխավորողների ստաժը*)—միայն յերկու տարի:

*) Ստաժ — նշանակում է տարիների քանակը, ներկա դեպքում՝ կուսակցության մեջ անցկացրած տարիների քանակը, այսինքն՝ յերբ բատրակը ցանկանում է կուսակցության մեջ մըտ-

Բացի դրանից, համագումարը տեղական կուսակցական կազմակերպությունների վրա պարտականություն դրեց ոգնել կուսակցության մեջ ընդունվել ցանկացող գյուղացիներին՝ յերաշխավորներ գտնելու գործում:

Գյուղացիներին՝ չքավորներին և միջակներին կուսակցության մեջ ընդունելու խնդրում կարող է մեծ աջակցություն ցույց տալ Կոմյերիտությունը, վորն իր շարքերում գյուղի տնտեսության հետ կապված գյուղացիական յերիտասարդությունից պատրաստում է ապագա կուսակցականներ: Կուսակցության այդպիսի անդամները, վորոնք դուրս են յեկել հենց գյուղացիության միջավայրից, վորոնք ապրում են գյուղացիական շահերով, կարող կլինեն գյուղացիությունը տանել կուսակցության յետևից, գործի վրա նրան ապացուցել, փոր ուղիղ է կոմունիստական ծրագիրը:

Գյուղական բլիշում վորքան շատ են այնպիսի գյուղացիներ, վորոնք անձնապես կամ իրենց ընտանիքի միջոցով պարապում են գյուղական տնտեսությամբ, այդպիսի բլիշը այնքան ավելի՝ յե հետաքրքրվում գյուղացիական տնտեսության կարիքներով, իր ուշադրությունը այդ կարիքների վրա յե դարձնում. գյուղացիներն այդպիսի բլիշին ավելի՝ յեն հավատ ընծայում. այդպիսի բլիշին հետևում են գյուղացիական ազդաբնակչության լայն մասսաները: Իսկ այդ—ամենագլխավորն է կուսակցական աշխատանքում:

ՀԱՐՑԵՐ՝ ԿՐԿՆՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ԿՈՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ձգտում է գյուղում իր կազմակերպության մեջ բաշել առաջին հերթին՝ յերկրագործ - գյուղացիներին: Կուսակցության մեջ ընդունվելու ԽՆՀ արտոնություններ կան բատրակների, հողագործ-գյուղացիների համար:

Նեկ, դրա համար պահանջվում է, փոր յերաշխավորեն յերկու այնպիսի կոմունիստ, վորոնք իրենք կուսակցության մեջ են ընդամենը յերկու տարի:

ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎԸ ՅԵՎ ԿՈՒՍՍԱԿՅՈՒԹՅՈՒՆԸ.

Մեր կուսակցական աշխատանքի գլխավոր թերությունը գյուղում, ինչպես ընկեր Սաալինն ե ասել, կայանում ե նրանում, վոր բշիջների շուրջը բացակայում ե լայն ակտիվ՝ անկուսակցական այնպիսի գյուղացիներից, վորոնք համակրում ե գյուղում ոգնում են կուսակցական կազմակերպություններին:

Անկուսակցական գյուղացիների այդպիսի առաջավոր, քաղաքականապես ակտիվ խավը պետք ե հանդիսանա կամուրջ՝ կուսակցության ե գյուղացիության լայն մասսաների միջև:

Կուսակցության գյուղական կազմակերպությունը չկարողանալով իր շուրջը համախմբել գյուղացիների ազավոր խավերը՝ ամեն գործում ել միանգամայն անողնակա ե կմնա: Առանց գյուղացիների լայն աջակցության, բշիջը վոչինչ անել չի կարող—վոչ գյուղական տնտեսության բարվոքման, վոչ կոոպերացման ե կուլտուրական այլ նախաձեռնությունների խնդիրներում ե վոչ ել՝ ազգաբնակչության զանազան խավերի վրա քաղաքական ազդեցություն ձեռք բերելու հարցում: Ընկ. Լենինը շատ անգամ ե կրկնել, վոր աններելի ինքնապարծենկոտություն կլիներ մտածել, թե միայն կոմունիստների ուժերով կարելի կլինի կոմունիզմ կառուցել: Կոմունիստները անկուսակցական մասսաների մեջ—նույնն ե թե՛ մի կաթիլը ծովում: Այդ կաթիլը կարող կլինի յերկիրը կառավարել ե հասցնել կոմունիզմին միայն այն դեպքում, յերբ նա կկարողանա անկուսակցականներին մասնակից անել ակտիվ շինարարության ե դրանով աշխատավորությանը իր հետ առաջ տանել: Թող այդ շարժումն ընթանա զանդադ, սակայն այնպես, վոր կոմկուսի յետևից ընթանա ամբողջ մասսան:

Անկուսակցական գյուղացիներից ինչպե՞ս առաջ բերել ե կուսակցության շուրջը կազմակերպել ակտիվ:

Այդ խնդրի լուծման ճանապարհը ցույց ե տալիս ընկ. Ստալինը. «Կուսակցության շուրջը անկուսակցական գյուղացիներից կազմված լայն ակտիվ ստեղծել հնարավոր ե միայն գյուղի գործնական կարիքների շուրջը տեղի ունեցող մասսայական աշխատանքի ընթացքում, գյուղում խորհրդային լայն շինարարության ընթացքում գյուղացիությանը գավառամասի, գավառի ե նահանգի կառավարության գործին մասնակից անելու ճանապարհով: Խորհուրդները ուժեղացնել, նրանց վոտքի կանգնեցնել, խորհուրդների մեջ մտցնել գյուղացիության բոլոր լավագույն ելեմենտներին,—ասա՛ այն ուղին, վորով ընթանալով, կարելի կլինի անկուսակցական գյուղացիներից կուլ-կոմիտե ակտիվ»:

Անհրաժեշտ ե, նախ՝ ճգնել, վոր ամեն մի կոմունիստ ե կոմյերիտական ըմբռնի կուսակցական այս հիմնական աշխատանքի անհրաժեշտությունը գյուղում: Արդյո՞ք մշակվում ե բշիջի ե գյուղխորհրդի աշխատանքի պլան, արդյո՞ք դրանց հաշվետվությունների հիման վրա կատարվում ե գնահատություն՝ ավելի բարձր որգանների կողմից. հոգատարության կենտրոնական խնդիրը միշտ ե ամեն տեղ պետք ե լինի խորհուրդների գործնեյության աշխուժացումը ե անկուսակցական գյուղացիներից ակտիվ կազմելը: Այս հարցի ըմբռնումից ե գործնական կյանքում այս հարցի լուծումից ե կախված գյուղական կոմունիստի ե կոմյերիտականի քաղաքական ամբողջ դաստիարակությունը:

Պետք ե գործով ցույց տալ, վոր կոմունիստները իշխանություն չեն բանեցնում անկուսակցական գյուղացիների նկատմամբ, վոր կոմունիստները սրանց լավագույն խորհրդատուներն ու ոգնականներն են:

Մինչե այսոր ես պատահում են դեպքեր, յերբ գյուղական կոմունիստները իրենց պահում են «մեծավորի»

պես, անկուսակցական գյուղացիները հետ կոպիտ են վարվում: Այդ տեղի յե ունենում հաճախ այն պատճառով, վոր գյուղում աշխատող շատ ընկերներ մինչև այժմ վոչ մի կերպ չեն կարողանում հասկանալ, թե գյուղացիական միջավայրում ի՞նչ է բլիշը, ի՞նչ պետք է անի ու ինչպե՞ս պետք է անի:

Կուսակցության վո՛չ գավառամասային կոմիտեն և վո՛չ ել գյուղական բլիշը վարչական որգաններ չեն և վարչական վո՛չ մի իրավունք չունեն. ուստի և բացի իրենց անդամներից, վորևե մեկին հրամայել՝ յերբեք չեն կարող:

Յերբ բլիշի առաջարկներն ընդունված կլինեն խորհրդի կողմից, միայն այն ժամանակ դրանք պարտադիր կլինեն բոլոր քաղաքացիների համար:

Այդ պետք է յերբե՛ք չմոռանալ:

Գյուղացիները հակառակ չեն, վոր կոմունիստները ղեկավարեն: Գյուղացիներն ընդունում են, վոր կոմունիստները ունեն փորձ, վճռականություն, նախաձեռնություն վողի: Այնտեղ, ուր ղեկավարություն ուղիղ է անցկացվում, այնտեղ բլիշը հանդիսանում է ընդհանուրից ճանաչված ղեկավար: Գյուղացիները ղե՛մ են, գյուղացիների համար անախորժ է միայն այն, վոր կոմունիստները հրամանատարություն են անում, նրանց որինական իրավունքները անապարժորեն վոտնահարում են:

Բլիշի վերաբերմունքը ղեպի անկուսակցականները ուղիղ հասկանալու համար, պետք է հիշել, վոր կոմունիստը վո՛չ մի արտոնություն, վո՛չ մի առանձին իրավունք չի վայելում, իսկ պարտականություններ, հասարակական և անձնական պարտականություններ նա ավելի՛ ունի, քան անկուսակցականը: Չե՞ վոր կուսակցություն իր մեջ է առնում այնպիսիներին, վորոնք հասարակական աշխատանքում կամավոր կերպով իրենց վրա ավելի՛ շատ պարտականություններ են վերցնում: Ուրեմն կուսակցությունը

անկուսակցական մասսաների նկատմամբ պարտավորություններ է ստանձնում:

ՀԱՐՑԵՐ ԿՐԿՆՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ. Ինչո՞ւ անհրաժեշտ է ամուր կապ սահմանել կուսակցական կազմակերպության և գյուղացիական անկուսակցական ակտիվի միջև: Ի՞նչ միջոցներով կարելի յե կուսակցության շուրջը գյուղացիական անկուսակցական ակտիվ կազմակերպել:

Գյուղական բլիշների գործնական աշխատանքի մեջ ի՞նչ թերություններ պետք է վերացնել՝ գյուղացիական ամբողջ մասսային ավելի մերձենալու համար:

ԻՆՉՊԵՍ ՊԵՏՔ Ե ԼԻՆԻ ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԸ.

Խորհուրդների ընտրական կամպանիան, 1925 թվի վերջում և 1926 թ. սկզբում, ցույց տվեց, վոր գյուղացիների ուշադրությունը իշխանություն ստորին որգանների նկատմամբ բավական մեծացել է: Ջրավոր գյուղացիություն պայքարը կուլակության դեմ՝ խորհուրդներին տիրանալու համար՝ իսկական դասակարգային պայքարի բնույթ է ստանում, յերբեմն շատ սուր ձևերով:

Գյուղացիներին շատ է հուզում, շատ է անհանգստացնում այն հարցը, թե ո՞ւմ պետք է անցկացնել խորհրդի մեջ. համայնական ժողովներում առանձին թեկնածուների շուրջը տաք վիճաբանություններ են տեղի ունենում. գյուղական ընտրողն այժմ իր ձայնն այլևս անտարբեր կերպով չի տալիս վորևե մեկին, այլ թեկնածուների միջև ընտրություն է անում, նրանց լավ ու վատ կողմը ի նկատի ունենում:

Իսկ ինչպիսի՞ պահանջներ է այժմ գյուղացին ներկայացնում նրան, ով կանգնած է լինում ընտրական ղեկավարող կազմակերպությունների գլուխը: Լավ հասկանալով, վոր գյուղը կամ գավառամասը կառավարելը հեշտ գործ չի և վոր դա պահանջում է ընդունակություններ

ու վորոշ զարգացում, և վոր ընտրվողների վրա գյուղական և գավառամասային որգաններում տարվող աշխատանքը մեծ պատասխանատվություն է դնում,—գյուղացիները սիրով են առաջարկում կոմունիստների թեկնածությունը, նրանց համարելով ավելի փորձված, հասարակական աշխատանքում արագաշարժ մարդիկ։ Գյուղացիները մեծ նշանակություն են տալիս ընտրվողի նաև անձնական հատկություններին,—թե արդյոք նա լավ աշխատող է, արդյոք ազնիվ է, արդյոք գյուղացիների հետ լավ կվերաբերվի։

Ի՞նչպես պետք է լինի կոմունիստը, վորպեսզի արժանապատվությամբ կրի Համամիութենական Կոմունիստական կուսակցության անդամի կոչումը և արդարացի աշխատավոր բնակչության լայն մասսաների վստահությունը, այն բնակչության, վորի շրջանում, կուսակցության հանձնարարությամբ, նա աշխատանք է տանում։

Գյուղական կոմունիստը ամենից առաջ պետք է լինի անձնվեր, տսկուն, կուսակցության դիսցիպլինային յենթարկվող անդամ։ Նա չպետք է մոռանա, վոր ինքը անց է կացնում կուսակցության քաղաքականությունը գյուղում, իսկ այդ հանգամանքը նրա վրա հսկայական պատասխանատվություն է բառնում։ Վորպեսզի ավելի քիչ սխալներ չգործի, նա պետք է միշտ տեղյակ լինի կուսակցության ցուցմունքներին՝ գյուղում կուսակցական աշխատանք տանելու թեկուզ հիմնական հարցերի վերաբերմամբ։ Անհրաժեշտ է գիտենալ կուսակցության ծրագիրն ու կանոնադրությունը։ Կոմունիստը պետք է հետևի իր յուրաքանչյուր քայլին՝ մի ըոպե չմոռանալով, վոր իր գործած սխալների ու զանցառությունների համար կըրկնակի պատասխանատվություն է կրում—կուսակցության առաջ և որենքի առաջ։

Կոմունիստը դեպի անկուսակցական գյուղացին պետք է վերաբերվի այնպես, ինչպես վերաբերվում են իրար

հավասար մարդիկ, առանց ամբարտավանության, առանց հրամանատարություն անելու, վարեցողության մեջ նա պետք է լինի ուշադիր և միշտ ականջ դնի, թե գյուղացուն ի՞նչ է զբաղեցնում։

Յուրաքանչյուր կոմունիստ ծայր աստիճանի զգույշ պետք է լինի այն հայտարարությունների նկատմամբ, վոր նա անում է կուսակցության անունից։ Նա պետք է համարձակություն ունենա խոստովանվելու, վոր այս կամ այն հարցի մասին չգիտե և դրան պատասխանել չի կարող։

Կուսակցությունը կոմունիստին ինչ գործի էլ դնելու լինի, նա ամեն տեղ պետք է լինի ակտիվ աշխատող, ջանասեր, պետք է ճշտապահության, մաքրության և ազնվության որինակ լինի։

Կոմունիստը պարտավոր է գրագետ լինել։ Յեթե նա կուսակցության մեջ ընդունվել է բավական չափով գրագետ չլինելով, ապա նա կուսակցության մեջ անցկացրած իր հենց առաջին տարվա ընթացքում պարտավոր է գրագիտություն սովորել։

Գյուղական տնտեսության հետ կապված կոմունիստը պետք է որինակելի տնտեսաբար լինի, ձգտելով վոչ թե իր սեփականության չափը ավելացնելու, այլ իր տնտեսությունը կուլտուրական միջոցներով լավացնելու։ Տնտեսության տեղ կոմունիստը պարտավոր է կոոպերացիայի մեջ մտնելու, նա ամենքից առաջ է պարտավոր իր տնտեսությունը կուլտիվի մեջ մտցնել։

Անձնական կյանքում՝ կոմունիստը պետք է լավագույն որինակ լինի իր համագյուղացիների համար, ձգտելով իր ընտանեկան կենցաղում սահմանել նույնպիսի հարաբերություններ, վորպիսիք մեր կուսակցությունը հայտարարել է և վորոնց համար նա պայքարում է։

ՀԱՍՏԱՆԻ ԿՐԿՆՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ Գյուղացիներն ի՞նչ հիմնական պահանջներ են անում ամեն մի կոմունիստից։

Կոմունիստը իր կյանքում ինչո՞վ պետք է տարբերվի անկուսակցականից:

ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ԿԱՐԴՍՑԱԾԸ ՄՇԱԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ.

Հաշվեցե՛ք, թե կուսակցության բանի՞ անդամ կա ձեր գյուղում: Կազմեցե՛ք դիողբամմա, վորից յերևար, թե ձեր գյուղի կուսակցական բջիջում քա՞նի մարդ յերկրագործ-գյուղացիներ են, քա՞նիսը—բանվորներ և ծառայողներ:

Ձե՛ռք բերե՛ք կուսակցության ծրագիրը և ուշադրությամբ կարդացե՛ք ու քննեցե՛ք նրա առաջին մասը—«Կուսակցության անդամների մասին»:

Բջիջի ժողովում հաշվի առե՛ք անկուսակցական ակտիվ առաջավոր գյուղացիներին և մտածեցե՛ք, թե յերիտասարդությունն ի՞նչ կերպ կարող է ոգտագործել նրանց փորձը, նրանց գիտելիքները:

Զրույց յերկրորդ

ԻՆՉ Ե ԼԵՆԻՆՅԱՆ ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ.

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ՍՈՑԻԱԼԻՉՄԻ ՇԻՆԱՐԱՐՆԵՐԻ ՄԱՍՍԱՅԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑՆ Ե.

Նախընթաց զրույցից մենք գիտենք, վոր բանվոր դասակարգի և գյուղացիության պայքարը ղեկավարում է Կոմունիստական կուսակցությունը: Բայց հին հեղափոխականները չեն կարող կոմունիստական հասարակության կառուցման խնդիրը լիովին իրագործել, վորովհետև սոցիալիզմի շինարարությունը, ինչպես մենք տեսանք, տեղի կունենա տասնյակ տարիների ընթացքում և հին սերունդը ուղղակի չի ապրի մինչև այդ շինարարության հետ կապված բոլոր խնդիրների լրիվ իրագործումը: Սոցիալիզմի շենքի ավարտումը բաժին է ընկնում կոմունիստների մատաղ սերնդին: Այդպիսի դժվար և մեծ գործը չի կարող հաջողությամբ կատարվել, յեթե դրա համար մեծ պահանջ-կոտություններ և լրջությամբ չպատրաստվենք: Ուստի և Կոմյերիտիության հիմնական խնդիրն է՝ լինել սոցիալիզմի շինարարների դպրոց: Այդ դպրոցում յերիտասարդությունը պետք է զինվի այն գիտելիքներով, վոր անհրաժեշտ է սոցիալիզմի շինարարությանը մասնակցելու համար:

Կուսակցութիւնը միշտ կորուստներ ե ունենում: Վոչ միայն անմիջական զինված պայքարը, այլ և առօրյա աշխատանքում ունեցած լարված մասնակցութիւնը կուսակցութիւն շարքերից բազմաթիւ զոհեր են խլում: Մեր կորցրած ընկերների տեղը պետք ե բռնեն տասնյակ նորերը: Կոմյերիտմիութիւնը, վոր յերիտասարդութիւնը դաստիարակում ե լինել տոկուն, հեղափոխութիւնը անձնվեր աշխատողներ և մարտիկներ, նա դրանով պատրաստում ե կուսակցութիւն համար անհրաժեշտ փոխարինողներ:

Այդպիսի դաստիարակութիւնը չի կարող բաժանված լինել անմիջական պայքարից ու շինարարական աշխատանքից: Կոմունիստի դաստիարակութիւնը այն չե, վոր նա գիրք ե կարդում: Կոմունիստը լավ ե միայն այն ժամանակ, յերբ նա գիտե գրքից ստացած գիտելիքները կյանքում գործադրել, իսկ դրա համար պետք ե գործնականապես աշխատել, պետք ե կարողանալ նկատված թերութիւններն ուղղել: Սոցիալիզմի շինարարութիւնը, ինչպես մենք այդ գիտենք Խորհրդային իշխանութիւն՝ գյուղում տարվող քաղաքականութիւնից (տես զրույց I, պրակ III-րդ), անկարելի յե առանց գյուղացիների և բանվորների լայն մասնակցութիւն: Այդ հանգամանքը Կոմյերիտմիութիւնը պարտավորեցնում ե ընդգրկել բանվորական և գյուղացիական յերիտասարդութիւն վորքան կարելի յե լայն խավեր:

Կուսակցութիւնը չի կարող ընդգրկել այդպիսի լայն խավեր, վորովհետեւ նա հանդիսանում ե առաջնորդող, ղեկավարող կազմակերպութիւն: Կուսակցութիւնը իր շարքերում պետք ե վերցնի բանվորների և գյուղացիների միայն այն մասը, վոր բավականաչափ թրծված ե և ղեկավարութիւն համար պատրաստված: Կոմյերիտմիութիւն առաջ այդպիսի խոչընդոտներ չկան: Նա, հանգիստնալով դպրոց, կարող ե և պետք ե իր շարքերում առնի յերի-

տասարդութիւն նաեւ այն մասը, վորը կարիք ունի վերադաստիարակութիւն, վերապատրաստութիւն:

Կոմյերիտմիութիւնը Կոմունիստական կուսակցութիւն նախապատրաստական դպրոցն ե, ուստի և նրա ու կուսակցութիւն միջև պետք ե շատ սերտ կապ լինի: Կոմյերիտմիութիւնը իր աշխատանքի մեջ կուսակցութիւն վրա պետք ե նայի վորպես ավագ ղեկավարի և ոգնականի վրա:

Դա յերբեք չի նշանակում, վոր Կոմյերիտմիութիւնը զրկված ե ինքնուրույն գործելուց: Ընդհակառակը, կուսակցութիւնը ինքը շահագրգռված ե, վոր յերիտասարդութիւնը Կոմունիստական Միութիւն մեջ աշխատելով սովորի կազմակերպված և կոլլեկտիվ կերպով գործել: Ահա թե ինչու կուսակցութիւնը յերբեք չի խառնվում Կոմյերիտմիութիւն կազմակերպչական գործերում, Կոմյերիտմիութեանական զանազան կոմիտեների ընտրութիւններին, համագումարներ անցկացնելու խնդրում և այլն: Բայց կուսակցութիւնն ուղղորդութիւն հետևում ե, թե ի՞նչպես ե կատարվում դաստիարակչական աշխատանքը Կոմյերիտմիութիւն անդամների շրջանում, ինչպե՞ս են մշակվում ու ըմբռնվում ընկ. Լենինի ուսմունքի հիմնական հարցերը, ի՞նչ չափով են ըմբռնվում Կուսակցութիւն համագումարների, կուսակցական խորհրդակցութիւնների, Կենտրոնական Կոմիտեյի բոլոր վորոշումները: Դրա համար՝ կուսակցութիւնը իր անդամներին կցում ե Կոմյերիտմիութիւն բջիջներին, զեկուցողներ ե ուղարկում Կոմյերիտմիութիւն համագումարներին ու խորհրդակցութիւններին, Կոմյերիտմիութիւն շարքերումն ե թողնում յերիտասարդ կուսակցականներին: Ներկայումս կոմունիստների թիվը Կոմյերիտմիութիւն մեջ դեռ ևս մեծ չե: Յուրաքանչյուր 100 կոմյերիտականին ընկնում ե 9 կոմունիստ: Ուստի և առանձնապես կարևոր ե, վորպեսզի Կոմ-

յերիտմիությունը վորքան հնարավոր ե շատ սերտ կապ-
ված լինի կուսակցության հետ, վորչափ կարելի յե ավելի
լրիվ ղեկավարություն ստանա նրանից:

ՀԱՐՑԵՐԻ ԿՐԿՆՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ. Ինչո՞ւ կոմյերի-
տականի գաստիարակության համար՝ միայն գերբը բավա-
կան չե:

Ինչո՞ւ կոմյերիտմիությունը պետք ե ձգտի ընդգրկել
բանվոր և գյուղացի յերիտասարգների վորքան կարելի յե
մեծ թիվ:

Ի՞նչպիսի փոխհարաբերություններ պետք ե լինեն կու-
սակցության և կոմյերիտմիության միջև:

ԻՆՉՊԵՍ Ե ԱՃՈՒՄ ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ.

Կոմյերիտմիության քանակական կազմը ցույց ե տա-
լիս, վոր նրան արդեն հաջողվել ե ընդգրկել բանվորա-
գյուղացիական յերիտասարգության մասսաները: ՀԼԿՅԵՄ
VII Համագումարի ժամանակ (1926 թ. սկզբում) ամբողջ
Խորհրդային Միության մեջ հաշվում եր ավելի քան մեկ
միլիոն յոթ հարյուր հազար կոմյերիտական: Մինչդեռ
Կոմյերիտմիության նախընթաց համագումարի ժամանակ
կար ընդամենը 822 հազար: Կոմյերիտմիության առաջին
համագումարին (1918 թ.) ներկա եին միայն 22 հազարի
կողմից ուղարկված պատգամավորներ: Այդպիսով ութը
տարվա ընթացքում Միությունը աճել ե ավելի քան
77 անգամ:

Կոմյերիտմիության աճումը տեղի յե ունենում և՛
բանվորական, և՛ գյուղացիության յերիտասարգության
շրջանում: VII Համագումարի ժամանակ Կոմյերիտմիու-
թյան շարքերում կային բանվորներ (բաւրականների հետ
միասին)՝ 697.000, իսկ գյուղացիներ՝ 713 հազարից ավելի:
Մյուսները, այսինքն աշակերտները և ծառայողները կազ-
մում եին բոլոր կոմյերիտականների թվի վոչ ավել մեկ
տասնյերորդական մասը:

Այդպիսով մենք տեսնում ենք, վոր Կոմյերիտմիու-
թյունը իր գերակշռող մասով կազմված ե բանվորական
և գյուղացիական յերիտասարգությունից, և վոր գյուղա-
ցիական մասը նույնիսկ մի քիչ ավելի յե: Այդ վերջին հան-
գամանքն ապացուցում ե, վոր գյուղի յերիտասարգության
հասունացած մասը սիրով ե մտնում կազմակերպության
մեջ, ցանկանում ե հասարակական աշխատանքի փորձ և
ունակություններ ձեռք բերել: Անհրաժեշտ ե միայն ճշգ-
րել, վոր կոմյերիտական կազմակերպությունները գյու-
ղում բավականաչափ ուժեղ և դիսցիպլինայի վարժված
լինեն, վորպեսզի նրանցից յուրաքանչյուրն ըմբռնած լինի,
թե ինչ ե կոմունիզմը, վորպեսզի նրանցից յուրաքան-
չյուրը սովորի հասարակական գործնական աշխատանք տա-
նել: Գյուղում դա մեծ մասամբ վատ ե հաջողվում. չկան
լավ ղեկավարներ, չկան գրքեր. կոմյերիտականները չգի-
տեն թե ինչպես գործի ձեռնարկեն, չգիտեն ինչ անեն:
Այդ դեպքում ոգնության են գալիս Կոմյերիտմիության
բանվորական կազմակերպությունները: Քաղաքում կոմ-
յերիտականները հեշտությամբ են ձեռք բերում հարկա-
վոր գիտելիքներ, հեշտությամբ են սովորում աշխատել:
Ահա թե ինչու Կոմյերիտմիության քաղաքային մասը
պետք ե գյուղական բջիջներին ոգնե, նրանց համար փորձ-
ված աշխատողներ տա, աշխատանքի մեջ աջակցե:

Գյուղական կոմյերիտականները իրենց հերթին պետք
ե անեն ամեն ինչ, վորպեսզի կոմյերիտմիութենական
բանվորական բջիջների հետ կապ պահպանեն և այդ կապը
ամրացնեն. դրանով կդուրացվի փոխադարձ հասկացողու-
թյունը բանվորների և գյուղացիների, կամրապնդվի բան-
վորների և գյուղացիների միությունը, վորը Խորհրդային
իշխանության հիմքն ե հանդիսանում:

Կոմյերիտմիությունը ձգտում ե ընդգրկել բանվորա-
կան ամբողջ յերիտասարգությունը. Կոմյերիտմիությունը

աշխատում ե, վոր իր շարքերը մտնեն չքավոր գյուղացիութեան, ինչպես նաև միջակ գյուղացիութեան, լավագույն մասը: Կոմյերիտմիությունը ձգտում ե առաջին հերթին իր շարքերում առնել բատրակներին և չքավորներին: Գյուղացի յերիտասարդութեան այդ մասը իր շահերով կապված ե պրոլետարիատի հետ և Կոմյերիտմիութեան գլխավոր նեցուկն ե կազմում գյուղում: Բայց Կոմյերիտմիությունը նույնպես շահագրգռված ե՝ միջակ գյուղացիութեանից դուրս յեկած յերիտասարդներին ևս իր կազմակերպութեան մեջ առնելու: Յերիտասարդութեան այդ խավերը, Կոմյերիտմիութեան գործ դրած դաստիարակչական համառ աշխատանքին յենթարկելուց հետո գյուղում կկազմեն սոցիալիզմի շինարարների հիմնական կորիզը: Ներկայումս կոմյերիտականների յերկու յերրորդական մասը կազմում են չքավորները: Այդ բավական պարզ ցույց ե տալիս, թե գյուղում Կոմյերիտմիությունն ունի ե ընդունում իր շարքերը:

Կոմյերիտմիությունը իրենից միանգամից վանում ե կուլակային տարրերին, առուծախսով զբաղվող յերիտասարդներին, վորպես սոցիալիզմին թշնամի ելեմենտներ:

Ծառայող և սովորող յերիտասարդութեանը Կոմյերիտմիությունը մեծ զգուշութեամբ ե ընդունում, ուշադիր ընտրություն կատարելով: Այդպիսիների համար սահմանված են առանձին յերաշխավորութեաններ, փորձութեան ժամկետ՝ յերբ ընդունվածը համարվում ե թեկնածու և վճռողական ձայնի իրավունք չունի: Միությունը ձգտում ե, վոր իր շարքերը մտնեն ծառայող և սովորող յերիտասարդութեան միայն լավագույն ներկայացուցիչները, վորոնք ամբողջովին և լիովին անցել են պրոլետարիատի կողմը և իրենց անձնվիրությունը գործով բավականաչափ ապացուցել են:

Կոմյերիտմիությունը չի սահմանափակվում նրանով, վոր նա հետզհետե ավելի ու ավելի յե ընդգրկում յերիտասարդութեան նորանոր խավեր: Նա ձգտում ե իր յետևից տանել գյուղական ամբողջ յերիտասարդութեանը, վորն առայժմ մնում ե անկուսակցական: Այդ խնդրով ե զբաղվում Կոմյերիտմիութեան այսպես ասած մասսայական աշխատանքը գյուղում — խրճիթ - ընթերցարաններում, ակումբներում, նորակոչների շրջաններում և այլն: Կոմյերիտմիությունը ձգտում ե անկուսակցական յերիտասարդությունը շահագրգռել հասարակական աշխատանքով, լրագրով, գրքով, նա ճգնում ե, վոր կուսակցութեան բոլոր վորոշումները նրան հայտնի և հասկանալի լինեն: Այդպիսով Կոմյերիտմիությունը նպաստում ե կուսակցութեան՝ անկուսակցական գյուղացիութեան հետ ունեցած կապին և հենց դրանով կատարում ե իր հիմնական խնդիրներից մեկը:

ՀԱՐՑԵՐ ԿՐԿՆՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ. Ինչո՞ւ ցանկալի յե, վոր բանվոր - կոմյերիտականները հաճախ այցելեն գյուղական բջիջները և այնտեղ աշխատանք տանեն:

Ինչո՞ւ կարևոր ե Կոմյերիտմիութեան մեջ առնել վորքան կարելի յե շատ բատրակներ:

Ի՞նչպիսի միջոցներով Կոմյերիտմիությունը կարող ե անկուսակցական յերիտասարդութեան վրա ազդեցություն ձեռք բերել:

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ԱՌԱՋԱՊԱՀ ԳՈՒՆԴԵՆ.

Մենք արդեն գիտենք, թե մեր յերկրում ինչպես ե կառուցվում սոցիալիզմը, թե ինչպիսի մեծ դժվարություններ են ստիպված լինում հաղթելու բանվորներն ու գյուղացիները՝ առորյա գործնական աշխատանքում: Դրա համար կոմյերիտականները նախ իրենք պետք ե որինակ ցույց տան, թե ինչպես պետք ե պայքարել այդ դժվարությունների դեմ: Այսպես, որինակ՝ խորհուրդների աշ-

խատանքում մասնակցող իրենց ընտրված ներկայացուցիչներին միջոցով, Կոմյերիտմիությունը պետք է պայքարե խորհրդային ապարատներում գոյություն ունեցող ամեն տեսակ ձգձգումների, կոպիտ վարեցողության դեմ, պետք է գյուղացիներին բացատրե ԽՍՀՄ-ի ղեկավարության բարձր որդանների դրած խորհրդային որենքները: Կոմյերիտմիության բջիշները գյուղում պետք է անխնա մերկացնեն խորհրդային որդաններում կաշառակերությունը, չարարկությունները, դրանց դեմ պայքարելով կուսակցական կազմակերպությունների և համապատասխան հիմնարկությունների միջոցով, այն ե՝ բանվորա-գյուղացիական վարչության, դատախազության միջոցով: Կոմյերիտականները Խորհուրդների միջոցով պետք է ձգտեն միջոցներ հատկացնելու կուլտուրական աշխատանքների համար, նրանք պետք է իրենց կազմակերպության ուժերով ոգնեն դարձրոցի շենքը կարգի բերելու, մանկամսուրներ, մանկապարտեզներ հիմնելու: Հազվագյուտ չեն այնպիսի դեպքեր, յերբ Կոմյերիտմիության բջիշը նախաձեռնում է այնպիսի աշխատանքների, ինչպիսին են՝ կամուրջներն ու ճանապարհները կարգի բերելը, հացաբույսերի փաստուտների դեմ պայքարելը և այլն: Յեւ այսպիսի մանր գործերը գյուղացիներին մերձեցնում են Կոմյերիտմիության հետ, իսկ վերջինիս միջոցով՝ կուսակցության հետ, ոգնում են սոցիալիստական շինարարությանը:

Բայց սոցիալիստական շինարարության հիմնական խնդիրը, ինչպես մենք գիտենք, մեր ամբողջ տնտեսությունը վերակառուցելու մեջ է կայանում: Ահա թե ինչու Կոմյերիտմիությունը և ամբողջ բանվորական յերիտասարդությունը ցույց են տալիս և պետք է ամենագործնական մասնակցություն ցույց տան արդյունաբերության ուժեղացման և զարգացման գործում: Կոմյերիտմիությունը պայքարում է վատնումների դեմ, գործիքների և նյու-

թերի նկատմամբ ցույց տված անփույթ վերաբերմունքի դեմ, այն ամենի դեմ, ինչ փաստում է արդյունաբերությանը, ինչ արգելք է հանդիսանում աշխատանքի ամե. նաբարձր արտադրողականությանը: Կոմյերիտականները պայքարում են նաև այն բոլոր ավելորդությունների և շռայլությունների դեմ, վորոնք ապրանքի գինը բարձրացնում են: Կոմյերիտմիությունը բանվորական յերիտասարդությանը սովորեցնելով խնայողություն անել և գիտակից վերաբերմունք ունենալ դեպի արտադրությունը, դրանով Կոմյերիտմիությունն ոգնում է արդյունագործության բարձրացման միջոցների ավելացմանը մեր յերկրում:

Կոմյերիտմիությունը գյուղում պետք է ոգնի տնտեսական աշխատանքին: Գյուղի կոմյերիտականը միշտ պետք է լինի առաջավոր տնտեսարար, պետք է գործադրե ցանքսի, անասուններ խնամելու ամենալավ ձևերը և այլն: Կոմյերիտականները գյուղում պետք է ձգտեն կազմել դանազան արտեղներ, ընկերություններ և տեղական կոոպերատիվի ամենագործունյա անդամները պիտի լինեն: Իր կենցաղի մեջ, իր ընտանեկան կյանքում կոմյերիտականը պետք է որինակ ծառայի, թե ինչպես պետք է կառուցել նոր կյանքը: Այստեղ առաջին տեղը պիտի բռնի պայքարը կրոնական նախապաշարմունքների դեմ, պայքարն ընտանիքի մեկ անդամի կողմից մյուսին ճնշելու դեմ: Կոմյերիտականի խրճիթում պետք է մաքրություն և կարգ ու կանոն լինի:

Պետք է համոզված լինել, վոր մենք դիմում ենք դեպի լուսավոր և փայլուն ապագա. այդ ճանապարհին դեռ յերկա՛ր, յերկա՛ր պետք է աշխատել, իսկ այդ աշխատանքի մեջ կոմյերիտականները պետք է առաջին տեղերում լինեն:

ՀԱՐՑԵՐ՝ ԿՐԿՆՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ. Կոմյերիտականները գյուղում ի՞նչպես պիտի պայքարեն առանձին աշխա-

տողները զանազան չարարկություններով դեմ, խորհրդային հիմնարկություններում տիրող ձգձգումների դեմ:

Ֆաբրիկաներում և գործարաններում Կոմյերիտմիությունը ի՞նչ կերպ է ոգնում միջոցների խնայողություն անել մեր յերկրի արդյունաբերության համար:

Ի՞նչպես պետք է լինի գյուղի կոմյերիտականը իր տնտեսության մեջ:

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎՈՐՊԵՍ ՊԱՇՏՊԱՆ ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ.

Կոմյերիտմիությունը վոչ միայն մասնակցում է ընդհանուր շինարարական աշխատանքում, այլ և նա հետեւում է, վոր յերիտասարդությունը առողջ մեծանա, լուսավորված լինի:

Դրա համար էլ Կոմյերիտմիության ներկայացուցիչները մասնակցություն են ունենում խորհրդային և պրոֆեսիոնալ աշխատանքի այն բոլոր բաժիններում, վորոնք անմիջականորեն զբաղվում են յերիտասարդության շահերի խնդիրներով: Այսպես, որինակ՝ Կոմյերիտմիությունը հետևում է, թե ինչ չափով են կիրառվում բանվորական և բատրակային յերիտասարդության իրավունքները:

Բոլոր բանվորների և բատրակների իրավունքների ընդհանուր պաշտպանությունն ընկնում է առաջին հերթին պրոֆեսիոնալ միությունների վրա, իսկ այնուհետև աշխատանքի բաժինների վրա: Խորհրդային Միությունը հրատարակել է այնպիսի որենքներ, վորոնք յերիտասարդության աշխատանքը պաշտպանում են, մատաղ սերնդի առողջությունը պաշտպանում են: Այդպիսի նպատակով բանվորական որը յերիտասարդի համար սահմանված է ավելի պակաս, քան չափահասի համար է. բանվոր-յերիտասարդին արգելված է աշխատել այնպիսի արդյունաբերությունների մեջ, վորոնք կարող են վնասել նրա մատաղ որդանիզմը:

Արդյունաբերության համար նոր պատրաստված բանվորներ ունենալու նպատակով, համապատասխան ձեռնարկությունը պարտավոր է յերիտասարդների վորոշ թիվ ընդունել՝ նրանց պատրաստելու համար, այսինքն ձեռնարկությունների մեջ պետք է լինեն՝ բանվորների ընդհանուր քանակին համապատասխան՝ սովորող յերիտասարդներ: Բանվոր յերիտասարդների համար սահմանված է աշխատավարձի հատուկ չափ, վոր նրանց ապրուստը ապահովում է:

Պետական ձեռնարկություններում այդ բոլոր վորոշումները կարող են խախտվել՝ շնորհիվ դեկավարների անկարողության կամ չգիտության: Բայց մասնավոր ձեռնարկություններում տերերը աշխատում են այդ վորոշումները անգիտանալ և դրանց կողքովը անցնել: Ահա թե ինչու Կոմյերիտմիությունը պրոֆեսիոնալ միությունների և աշխատանքի բաժինների աշխատանքներին մասնակցելով, ուշադիր հետևում է, վոր այդ կարգերը պահպանվեն: Ավելի դժվար է պաշտպանել իրավունքները չբավոր յերիտասարդության, վորն ամբողջությամբ չի մտնում «Հողանտառ» աշխատավորների պրոֆեսիոնալ միության մեջ: Մինչդեռ բատրակային յերիտասարդության թիվը հասնում է միլիոնի: Կուլակները ամեն կերպ ճնշում են բատրակներին: Կոմյերիտմիությունը պրոֆեսիոնալ միությունների և խորհրդային որդանների ոգնությամբ ճշգրտում է բատրակների համար ապահովել աշխատավարձի հաստատուն չափ և, ըստ հնարավորության, պայմանագրերի միջոցով վորոշակի դարձնել հարաբերությունները բատրակների և նրանց տերերի միջև: Պայմանագրերը հնարավորություն են տալիս ստուգելու բատրակների աշխատանքի պայմանները և հոգալու, վոր նրանց չշահագործեն: Ահա թե ինչու գյուղում Կոմյերիտմիության աշխատանքի կարևորագույն խնդիրներից մեկն է հանդիսա-

նում՝ «Հողանտառ» աշխատավորները միության մեջ առնել բատրակային յերիտասարդությունը և այդ միության աշխատանքներն ուժեղացնել:

Կոմյերիտմիությունը մեծ նախաձեռնություն է ցույց տվել յերիտասարդության նաև լուսավորության գործում: Կոմյերիտմիության ամենաակտիվ մասնակցությամբ, Խորհրդային իշխանությունը յերիտասարդ բանվորների համար կազմակերպել է հատուկ դպրոցներ՝ գործարաններին կից: Այդ դպրոցներում բանվորական յերիտասարդությունը դաստիարակվում և պատրաստվում է աշխատել, վոր հետո գործարան է մտնում վոչ միայն ինչպես վորակալ, այլ և հասարակական աշխատանքի տեսակետից ակտիվ բանվոր: Այդպիսի դպրոցներ ամբողջ Խորհրդային Միության մեջ մենք ունենք 954 հատ: Այդ դպրոցներում աշակերտության թիվը հասնում է 100,000-ի:

Գյուղում՝ Կոմյերիտմիության նախաձեռնությամբ՝ այժմ հիմնվում են հատուկ դպրոցներ գյուղացիական յերիտասարդության համար: Այդպիսի դպրոցների թիվը 1000-ից անց է: Բայց յեթե համեմատելու լինենք բանվորական յերիտասարդության և գյուղացիական յերիտասարդության քանակը, կտեսնենք, վոր գյուղացիական յերիտասարդության համար կառուցված դպրոցների թիվը շատ աննշան է:

Գյուղացիական յերիտ. դպրոցների նպատակն է պատրաստել գյուղական առաջավոր տնտեսարար, վորը կարողանա աշխատել ուրիշների հետ միացած, վորը կարողանա լինել կոոպերացիայի ակտիվ անդամ, գյուղական տնտեսավարության նոր յեղանակների հաղորդիչ: Գյուղ-յերիտ դպրոցները մինչև ընթացավարտներ (ուսյալ տընտեսավարներ) տալը, հանդիսանում են գյուղատնտեսական գիտելիքների անկարաններ և արտելային աշխատանքի կենտրոններ: Հասկանալի յե, իհարկե, վոր այդ դպրոց-

ներում սովորում են մեծ մասամբ բատրակները, չքավորները, իսկ այնուհետև՝ միջակները: Կուլակների յերեխաները կազմում են հազվագյուտ բացառություններ—հազարից մի մարդ, իսկ չքավորները, բատրակները և բանվորները կազմում են կեսից ավելին: Գյուղացիական դպրոցներից դուրս մնացած յերիտասարդների շրջանում, ինչպես նաև չափահաս գյուղացիների շրջանում, գյուղատնտեսական գիտելիքները տարածվում են գյուղատնտեսական կրթականների միջոցով:

Բացի դրանից, Կոմյերիտմիության ոգնությամբ գյուղում կազմակերպվում են կուրսեր՝ չափահասների համար, դպրոցներ՝ պատանիների համար: Գյուղում կան նաև պրոֆեսիոնալ տեխնիկական դպրոցներ և արհեստանոցներ: Այս կրթական հիմնարկությունների թիվը, իհարկե, առայժմ շատ սահմանափակ է և դրանք գոյություն ունեն միայն կենտրոնական վայրերում: Սակայն ջանքեր են գործ դրվում, վոր նման դպրոցների ցանցը հետզհետե ըստ կարելույն լայնացվի:

Վերջապես՝ Կոմյերիտմիությունը ոգնում է գյուղացիական յերիտասարդությանը՝ ընդունվելու բանֆակները և բարձրագույն դպրոցները: 1925—26 թվին բանֆակներում ընդունված են 11,800 գյուղացի, վոր կազմում է բոլոր ընդունվածների համարյա կեսը: Գյուղատնտեսական բարձրագույն դպրոցներում գյուղացիները կազմում են 42%, իսկ մյուսներում՝ 28%:

Կոմյերիտմիության գլխավոր խնդիրն առհասարակ հանդիսանում է՝ պայքարել լուսավորության համար: Ընկ. Լենինն ասում էր, վոր Կոմյերիտմիության նպատակը պետք է լինի՝ «սովորել, սովորել և սովորել»: Այս ուսումը պետք է սերտ կապված լինի կյանքի հետ, և մենք տեսանք, թե ինչպես Կոմյերիտմիությունը ամուր կապված է մեր յերկրում տարվող ամբողջ պայքարի և

ինարարութեան հետ: Բայց միայն մասնակցութիւն ունե-
շնալը պայքարում և շինարարութեան մեջ՝ բավական
չէ: Ընկ. Լենինը նույնպէս ասում էր, վոր կոմու-
նիստը պետք է յուրացնի այն բոլոր գիտելիքները, վոր
կուտակել է մարդկութիւնը: Իսկ դրա համար անհրաժեշտ
է ուսանել՝ այդ բառի ուղղակի իմաստով: Թե այդ
ուսումը ինչքան է անհրաժեշտ, այդ յերևում է թեկուզ
հետեւյալ թվերից.

Կոմյերիտմիութեան մեջ 1926 թվի սկզբին կար
80.000 անգրագետ, մեծ մասամբ գյուղացիական յերի-
տասարդութեան թվից: Անգրագետների շատ ավելի մեծ
թիվ է տալիս անկուսակցական յերիտասարդութիւնը:
Ահա թէ ինչու կոմյերիտմիութիւնը ուժեղ աշխատանք է
տանում անգրագիտութիւնը վերացնելու վոչ միայն յե-
րիտասարդութեան շրջանում, այլ և չափահասների շրջա-
նում: Այդ աշխատանքը նա տանում է «Կորչի անգրագի-
տութիւնը» ընկերութեան ոգնութեամբ, վորի ակտիվ ան-
դամը պետք է լինի ամեն մի կոմյերիտական:

Կոմյերիտմիութեան լուսավորութեան ու քաղաքական
կրթութեան գործին են ծառայում Կոմյերիտմիութեան
նաև լրագրներն ու ժուրնալները: Կոմյերիտմիութիւնը
ավելիքան 150 անուն լրագիր ու ժուրնալ է լույս ընծայում,
վորոնք ունեն հարյուր հազարավոր ընթերցողներ և տաս-
նյակ հազարավոր թղթակիցներ: Մատաղ թղթակիցներն
հանդիսանում են բանվորա-գյուղացիական յերիտասար-
դութեան ակտիվ, առաջավոր մասը, վորը և՛ դաստիարակ-
ված, և՛ առաջ է քաշված հենց այդ մամուլի միջոցով:

ՀԱՐՅԵՐԻ ԿՐԿԵՆՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ. Ի՞նչ է արվում
քաղաքներում բանվորական յերիտասարդութեան աշխա-
տանքի պաշտպանութեան համար:

Ինչո՞ւ Կոմյերիտմիութիւնը պետք է ձգտի, վոր բոլոր
բատրակները մտնեն «Հողանտառ» աշխատավորների միութե-
ան մեջ:

Ինչո՞ւ համար են հիմնվում գյուղայրիտ. դպրոցներ:
Ինչո՞ւ Կոմյերիտմիութիւնը իր գլխավոր անելիքներից
մեկը համարում է անգրագիտութեան վերացումը:

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅԱՆ ԱԿՏԻՎԸ ՅԵՎ ԿՈՄՅԵՐԻՏ-
ՄԻՈՒԹՅԱՆԸ ՓՈԽԱՐԻՆՈՂՆԵՐԸ.

Կոմյերիտմիութիւնն ի վիճակի չէր լինի իր նպա-
տակներն իրագործելու, յեթէ կոմյերիտականների ամբողջ
մասսան նրա աշխատանքում մասնակցութիւն չունենար:
Կոմյերիտմիութեան մեջ չպետք է լինեն այնպիսի ան-
դամներ, վորոնք միութենական պարտականութիւններ
ստանձնած չլինեն: Սակայն աշխատանքի ընթացքում
ջոկնվում է ավելի ընդունակ, ավելի հաջող աշխատանք
կատարող ընկերների մի մասը, ուստի և դրանք ավելի
աշխատանք են տանում, քան մյուսները: Յեւ հենց դրանք
կազմում են Կոմյերիտմիութեան ակտիվը:

Կոմյերիտմիութենական աշխատանքի հաջողութիւնը
շատ բանում կախված է այն հանգամանքից, թէ վորքան
է ընդունակ Կոմյերիտմիութեան ակտիվը: Ուստի և Կոմ-
յերիտմիութիւնը ձգտում է իր շարքերից առաջ քաշել
բավականաչափ մեծաթիվ, պատրաստված ու տոկուն ակ-
տիվ: Կոմյերիտմիութիւնը, որինակ, ոգնելու համար գյուղ
է ուղարկում քաղաքային իր լավ աշխատողներին: Այս-
պէս, որինակ, 1925 թվի հունվարին քաղաքից գյուղ
ուղարկվեցին 1378 կոմյերիտական աշխատողներ: Նույն
թվի աշնանը կրկին ուղարկվեցին 1350 աշխատողներ:

Բայց քաղաքը գյուղին այդքան աշխատավորներ,
իհարկե, միշտ չի կարող տալ: Ուստի և Կոմյերիտմիութե-
անը գյուղական աշխատողների համար կազմակերպում
է զանազան կուրսեր, նրանց ուղարկում է խորհրդային-
կուսակցական դպրոցներ և այլն:

Ակտիվը պետք է շատ սովորել՝ ձգտելով ընդառաջ գնալ
յերիտասարդության պահանջներին: Ակտիվը վոչ թե պիտի
հրամանատարությունն անի, այլ պետք է ղեկավարի, իսկ
այդ անկարելի յե առանց բավականաչափ գիտելիքներ
ձեռք բերելու:

ՊԻՈՆԵՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ.

Կոմյերիտականը ինքը հանդիսանալով կոմունիստներին
փոխարինող, պետք է իր համար ևս փոխարինող-
ներ պատրաստե: Այդ—պատանի պիոներների կազմակեր-
պությունն է: Պատանի պիոներների կոլլեկտիվները, վո-
րոնք կազմակերպվում են գործարաններին կից և գյու-
ղերում, հենց մանկական հասակից կոմունիզմի վոգով են
դաստիարակվում: Պիոներական կոլլեկտիվներում աշխա-
տանքը տարվում է այն ուղղությամբ, վորպեսզի յերե-
խաների մեջ դարձեցնել հետաքրքրություն դեպի հասա-
րակական գործը, դեպի հեղափոխության խնդիրները. այդ
կոլլեկտիվներում տարվող աշխատանքը յերեխաներին դաս-
տիարակում է ցանկալի վոգով, պատրաստում է առողջ,
աշխույժ սերունդ, ոգնում է դպրոցին՝ ուսուցման գործում:

1926 թվի սկզբին ամբողջ Խորհրդային Միության
մեջ կար 38.000 կոլլեկտիվ, վորոնց մեջ պիոներների
թիվն էր՝ 1.600.000:

Պիոներական յուրաքանչյուր կոլլեկտիվ կապված է կոմ-
յերիտական բջիջի հետ: Կոմյերիտիությունը ղեկավարող
ցուցմունքներ է տալիս պիոներական աշխատանքը տա-
նելու և իր միջից աշխատողներ է տալիս՝ պիոներներին
ոգնելու համար:

Պիոներական բոլոր կոլլեկտիվներից 24.000-ը գտնվում
է գյուղում: Այդ, իհարկե, քիչ է ամբողջ բանվորա-գյու-
ղացիական մանկտին ընդգրկելու համար: Այդպիսով, հե-
տգհետե, նորանոր սերունդների աճմանը զուգընթաց,

կաճի նաև սոցիալիզմի շինարարությանը ակտիվ մասնակ-
ցողների քանակը, մինչև վոր այդ շինարարությունը վեր-
ջապես, կընդգրկի ամբողջ աշխատավորությունը: Պիո-
ներների անմիջական ղեկավարն է հանդիսանում Կոմյե-
րիտիությունը: Բայց կուսակցությունը նույնպես ուշա-
դրությամբ հետևում է պիոներական շարժմանը և տալիս
է իր ցուցմունքները: Ամեն անգամ, յերբ կուսակցու-
թյունը քննում է Կոմյերիտիության աշխատանքի հար-
ցերը, նա առանձին ուշադրությամբ կանգ է առնում պիո-
ներական շարժման վրա:

Այսպիսով, պիոներական շարժումն ևս կազմում է կո-
մունիստական ընտանիքի մի մասը: Այդ ընտանիքի բոլոր
մասերի աշխատանքը կապված է ընկ. Լենինի պատգամ-
ներին միասնորեն յենթարկվելու և մեր յերկրում ու
ամբողջ աշխարհում սոցիալիզմ կառուցելու ձգտումի հետ:

ՀԱՐՑԵՐ ԿՐԿՆՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ. Ինչո՞ւ Կոմյերիտ-
իությունը պետք է ունենա իր ակտիվը:

Ինչո՞ւ հարկավոր են պիոներական կոլլեկտիվները:

ԽՆԴԻՐՆԵՐ՝ ԿԱՐԴԱՅԱԾԸ ՄՇԱԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ.

Հաշվեցե՛ք բոլոր անգրագետ կոմյերիտականներին
և ձմեռվա ընթացքում նրանց գրագիտություն սովորեցրե՛ք՝
ամեն մի անգրագետին աջակից տալով մի գրագետ կոմյե-
րիտական: Այնտեղ, ուր կան անգրագիտության վերացման
կայաններ, ստիպեցե՛ք անգրագետ կոմյերիտականներին հա-
ճախել այդ կայանները, հետեցե՛ք նրանց ուսմանը:

Կապ հաստատեցե՛ք մոտակա գյուղյերիտ դպրոցի
հետ: Նրանից խորհուրդ հարցրե՛ք, թե ինչպես պետք է լավա-
գույն յեղանակով վարել տնտեսությունը:

Կարդացե՛ք և վերլուծե՛ք Լենինյան Կոմյերիտիութ-
յան կանոնադրությունը:

ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԸ.

Ի՞նչպե՞ս ՅԵՎ ԻՆՉՈ՞Ւ ՀԱՄԱՐ ԿԱԶՄՎԵՑ ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԸ.

Կարմիր բանակում մեր յերիտասարդներին կրթում-վարժեցնում են, վորպեսզի պատերազմի դեպքում նրանք պատրաստ լինեն: Հարցը միայն հետևյալումն է՝ թե ո՞ւմ դեմ պետք է կռվեն և ինչու համար:

Բուրժուական յերկրները բանակները ծառայում են բուրժուազիայի համար: Նրանք պատերազմ են մղում իրար դեմ, վորպեսզի մի յերկրի բուրժուազիան կարողանա ավելի շատ կողոպտել, քան մյուսին: Բացի այդ, յերբ աշխատավորութունը ապստամբում է, բանակի միջոցով բուրժուազիան նրան խեղդում է: Յեթե աշխատավորութունը կամենում է կապիտալիստների լծից ազատվել, բուրժուազիան նրա դեմ դուրս է բերում իր զինված բանակը: Կարմիր բանակը բոլորովին այլ նպատակ ունի: Նա պաշտպանում է թույլ ժողովուրդներին, բոլոր աշխատավորությանը: Կարմիր բանակի միջոցով Խորհրդային իշխանութունը միջազգային բուրժուազիայի դավերից պաշտպանվում է:

Հեղափոխության 9 տարիների ընթացքում Կարմիր բանակը ցույց տվեց, վոր նա ամուր է, հավատարիմ է և

կարող է պետք յեղած դեպքում Խորհրդային իշխանության իրավունքները պաշտպանել: Յեվ այն էլ ինչպես պաշտպանել:

Կարմիր բանակը կազմվեց նրա համար, վորպեսզի կռվի Ռուսաստանի և արտասահմանի կապիտալիստների ու կալվածատերերի դեմ: Այդ կռվի մեջ Կարմիր բանակն ուժեղացավ և ամրացավ: Հեղափոխության առաջին որերին մենք Կարմիր բանակ չունեյինք: Հեղափոխության առաջին որերին կազմակերպվեց վոչ թե Կարմիր բանակ, այլ Կարմիր գվարդիա:

Ահա թե ինչպես դա առաջ յեկավ:

Ինչպես մեզ հայտնի է, 1917 թվի փետրվար ամսին, յերբ ցարի իշխանութունը տապալվեց, բուրժուազիան իր ձեռքն առավ իշխանությունը: Բանվոր դասակարգը չէր կարող համաձայնվել այդ փաստի հետ: Բանվոր դասակարգն սկսեց պատրաստվել բուրժուազիայի դեմ պայքարելու: Կոմունիստական կուսակցությունն սկսեց կազմակերպել բանվորական խմբեր, խմբակներ: Այդ խմբերն էյին, վոր կոչվում էյին Կարմիր գվարդիա:

Կարմիր գվարդիայի խմբերի թիվը շատացավ այն ժամանակ, յերբ իշխանությունն անցավ բանվորների և գյուղացիների ձեռքը:

Կարմիր գվարդիան Կոմունիստական կուսակցության առաջնորդությամբ հերոսաբար պաշտպանում էր յերիտասարդ Խորհրդային իշխանությունը: Բայց լավ կազմակերպված Սպիտակ բանակների դեմ կռվելու համար հարկավոր էյին մշտական և զորեղ բանակներ: Այդ ստիպեց Խորհրդային իշխանությանը անցնել մշտական բանակ կազմակերպելու գործին:

Կարմիր բանակի կազմակերպման գեկրետը հրատարակվեց 1918 թվի փետրվարի 23-ին: Այդ պատճառով

ել ամեն տարի փետրվարի 23-ին մենք տոնում ենք Կարմիր բանակի կազմակերպման տոնը:

Այդ դեկրետի համաձայն, Կարմիր բանակը կազմակերպվում էր ամենագիտակից բանվորներից և գյուղացիներից, վորոնք կամավոր կերպով կուղեյին լինել Կարմիր բանակային: Պարզ է, վոր Կարմիր զվարդիայի խմբերն անցան Կարմիր բանակի շարքերը: Այդպիսով, կարճ ժամանակի ընթացքում, կազմվեց Կարմիր բանակը, վոր 200,000 զինված կուղղ բանվոր և գյուղացի ուներ իր շարքերում:

Պատերազմն ընդունում էր լուրջ բնույթ: Կամավորներից բաղկացած բանակը չէր կարող լավ զինված և վարժ թշնամու հետ պատերազմել: Խորհրդային իշխանությունը ստիպված յեղավ հայտարարել՝ զինվորական ծառայությունը բանվորների և գյուղացուց համար պարտագիր:

Այսպես, Խորհրդային իշխանությունը սպառնացող վտանգի զարգացմանը զուգընթաց, զարգացավ, զորեղացավ մեր Կարմիր բանակը: Կոմունիստական կուսակցությունը, վոր հիմնեց Կարմիր բանակը, ղեկավարում է, պետք յեղած ժամանակը Կարմիր բանակի շարքերն ուժեղացնում նորանոր կուսակցականներով, շարունակ աջակուրջ հսկում է, վորպեսզի մեր Կարմիր բանակը միշտ անվտանգ զրուծյան մեջ գտնվի:

ՀԱՐՅԵՐ՝ ԿՐԿՆՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ. Ինչո՞վ է տարբերվում Կարմիր զվարդիան Կարմիր բանակից:

Յե՞րբ հրատարակվեց Կարմիր բանակի կազմակերպման դեկրետը:

ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԻ ՏԱՐԱԾ ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱՂԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ.

Մենք ասացինք, վոր Կարմիր բանակը ծնունդ առավ կապիտալիստների, կալվածատերերի և սրանց սպասավո-

րողների դեմ կուղելու միջոցին: Կարմիր բանակը ժամանակ չունեց, վորպեսզի նախ սովորեր, մարզվեր և ապա միայն գնար պատերազմի դաշտ: Նա մարզվեց և զարգացավ կուղիների մեջ: Նա ամրացավ հաղթությունների և պարտությունների մեջ: Շատ զրքեր կան զրված Կարմիր բանակի մասին:

Հոկտեմբերյան հեղափոխության առաջին կուղիներում բուրժուազիայի վրա առաջին հաղթանակը տարան Կարմիր զվարդիայի խմբերը: Իշխանությունն անցավ բանվոր դասակարգի ձեռքը: Բայց որ-որի վրա վտանգը մեծանում էր: Յերկրի գանազան մասերում հակահեղափոխական ուժերը՝ գեներալների, կապիտալիստների ղեկավարությամբ պատրաստում էյին Խորհրդային իշխանության դեմ դավեր: Յերկրի հակահեղափոխական ուժերին միացավ և դրսի թշնամին՝ ոտար յերկրների կապիտալիստները և կապիտալիստական պետությունները: Նրանք մի նպատակ միայն ունեյին—վոչնչացնել Խորհրդային իշխանությունը:

Արևելքից, Սիբիրի կողմից առաջ էր գալիս Կուլչակը, վոր Անգլիայից և Ֆրանսիայից ոգնություն, վորդ էր ստանում: Հարավից դեպի Մոսկվա էր գալիս Դենիկինը: Նրան աջակցում էր իմպերիալիստական Գերմանիայի կառավարությունը: Բացի դրանից, տասնյակ գեներալներ իրենց հակահեղափոխական խմբերով գալիս էյին խեղդելու բանվորա-գյուղացիական իշխանությունը:

Հակահեղափոխական գեներալներին վորոշ չափով ոգնեցին տեղական՝ այսպես կոչված՝ կառավարությունները, վոր ստեղծվեցին 1917 թվի Հոկտեմբերից հետո:

Այսպես, որինակի համար, Հայաստանում՝ դաշնակները, վրաստանում՝ վրացի մենշեիկները, Ադրբեջանում՝ թուրք մուսավաթիստները՝ իրենց կառավարության որով ամեն կերպ աշխատում էյին, վորպեսզի Խորհրդային իշխանությունը տապալվի: Յերբեմն էլ նրանք ոգնություն

եյին ցույց տալիս ցարական գեներալներին, վորոնք կռվում եյին խորհրդային իշխանության դեմ:

Կարմիր բանակն իր առաջին մեծ հաղթանակը տարավ Կոլչակի վրա: Կարմիր բանակի հարվածների տակ Կոլչակը ստիպված յեղավ Վոլգա գետի ափերով փախչել դեպի Սիբիրի խորքերը՝ Կարմիր բանակին թողնելով մեծ քաղաքները:

Մյուս մեծ հաղթանակների մեջ առանձին տեղ են բռնում Դենիկինի վրա տարած հաղթանակները: Այդ ժամանակ Դենիկինը, վորի զորքերի մեջ բավական չափով սպաներ և կազակներ կային, արդեն Տուլա քաղաքին եր մոտենում: Սպիտակները չկարողացան Կարմիր բանակի հարվածներին դիմանալ, ստիպված յեղան յետ նահանջել մինչև Սև ծովի ափերը: Դենիկինը փախավ իր տեղը թողնելով Վրանգելին:

Այդ ժամանակ խորհրդային իշխանության նոր վտանգ եր սպառնում: Գեներալ Յուդենիչը արշավում եր Պետրոգրադի (Լենինգրադի) վրա: Կարմիր բանակը շեշտակի հարված հասցրեց Յուդենիչին և Վրանգելին: (Վերջինս ոգտըվելով Յուդենիչի հարձակումներից, ուզում եր առաջ խաղալ): Կարմիր բանակի այդ հաղթանակների շնորհիվ մեր յերկրի ներքին թշնամիների ուժը կարելի յե համարել ջնջված:

Բացի դրանից Կարմիր բանակը մի ուրիշ, ավելի դժվար կռիվ ևս ունեցավ:

Միջազգային բուրժուազիան, տեսնելով, վոր մեր յերկրի հակահեղափոխական ուժերը ի վիճակի չեն խորտակելու բանվորա-գյուղացիական կառավարութունը, բաց թողեց մեզ վրա Լեհաստանը: Լեհական բուրժուազիան հարձակվեց խորհրդային Ռուսաստանի վրա: Միջազգային բուրժուազիան զինել եր Լեհական բանակը ամեն տեսակի անհրաժեշտ զենքով, հուսալով, թե մեզ կհաղթեն:

Բայց այդ ել իզուր անցավ: Կարմիր բանակը մեծ վարպետությամբ լեհ կապիտալիստների բանակը ջարդեց:

Զպետք ե կարծել, վոր Կարմիր բանակն իր հաղթությունները տարավ մենակ, առանց դրսի ոգնության: Ընդհակառակը, Կարմիր բանակի ուժը կայանում ե նրանում, վոր մեր յերկրի և ոտար յերկրների բազմամիլիոն աշխատավորությունը ոգնում եյին Կարմիր բանակին:

Յերբ Կոլչակը հասել եր Վոլգա գետի ափերը, իսկ Դենիկինը Տուլայի մոտն եր, Մոսկվայի, Լենինգրադի, Իվանովո-Վոզնեսենկու, Տուլայի և ուրիշ քաղաքների գործարանների բանվորները հարյուր հազարներով անցան Կարմիր բանակի շարքերը: Իսկ ով իր տեղում մնաց, նա ել ամեն կերպ աշխատում եր Կարմիր բանակի պետքերը հոգալ՝ կոշիկ, մթերք, սպիտակեղեն, հագուստ, զենք պատրաստել, իսկ գյուղացիութունը՝ հաց հասցնել:

Յեվրոպայի բանվորներն ել բավական աջակցութուն ցույց տվին Կարմիր բանակին: Յերբ Լեհաստանը դուրս յեկավ մեր դեմ, Լեհաստանի և մյուս յերկրների բանվորները հրաժարվեցին խորհրդային հանրապետության դեմ կռվելու համար զենք փոխադրել, բողոքում եյին, հրաժարվում եյին Կարմիր բանակի դեմ կռվի գնալուց:

ՀԱՐՑԵՐ ԿՐԿՆՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ. Ներքին թշնամիներից ովքե՞ր եյին ուզում խորհրդային իշխանությունը տապալել:

Ու՞մ դեմ ե կռվել Կարմիր բանակը:

Ովքե՞ր եյին ոգնում Կարմիր բանակին՝ հաղթանակներ տանելու:

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ԶԿԱ, ԲԱՅՑ ԴՐԱ ՎՏԱՆԳԸ ԿԱ.

Լեհաստանի դեմ մեր ունեցած պատերազմը վերջինն եր: Մենք գիտենք, վոր այժմ պատերազմ չկա: Այդ չի նշանակում, վոր այլևս վոչ մի վտանգ մեզ չի սպառնում:

Մենք գիտենք, Վոր միջազգային բուրժուազիան չի կարող հաշտվել Խորհրդային իշխանություն և գոյություն անգամ մտքի հետ: Մենք յերբեք չենք կարող համոզված լինել, Վոր բուրժուազիան մեզ վրա չի հարձակվի:

Վոր վտանգ կա, և այդ վտանգը մեր դեմն է, այդ կարելի չէ տեսնել այն բանից, Վոր կապիտալիստական յերկրները զինվում են: Յերբ Վորեն պետություն ուժեղացնում է իր բանակը, կնշանակե — պատրաստվում է պատերազմի:

Այսպես, որինակի համար, 1914 թվից առաջ կապիտալիստական պետությունները արագ կերպով զինվում էին: Այժմ էլ կապիտալիստական յերկրները զինվում են: Կապիտալիստական յերկրների պատերազմական ծախքերը անհամեմատ մեծանում են:

Թե ինչպես են այդ ծախքերը մեծացել, կարելի չէ տեսնել հետևյալ տախտակից.

Պատերազմական ծախքեր՝	1913 թ.	1921 թ.
Հյուս. Ամերիկ. Միաց. Նահ.	318 միլ. դոլ.	1,845 միլ. դոլ.
Անգլիայինը	142 » »	823.750.000
Ֆրանսիայինը	155 » »	825.800.000
Յապոնիայինը	48 » »	115.000.000

1924 թվին մի միլիոն մարդ ավելի յեր գտնվում զինվորական ծառայության մեջ, քան 1914 թ. պատերազմից առաջ:

Խորհրդային իշխանությունը մի քանի անգամ զիմեց բուրժուական յերկրների կառավարություններին ռազմական կրճատումներ անելու հարցով: Բայց մեր դիմումը մնաց անհետևանք: Պատերազմական պատրաստությունները քանի գնում ավելանում են: Միևնույն ժամանակ կատարելագործվում են կործանիչ միջոցները, հակառակորդի դեմ կռվելու ույժերը, պատրաստում են այնպիսի թնդանոթներ, Վոր կարող են խփել հարյուրավոր վերստերի

վրա. պատրաստում են զազեր, Վոր վոջնացնում են ամեն մի կենդանի արարած և այլն: Բուրժուական յերկրներում՝ մի կողմից՝ ամեն կերպ պատրաստվում են զալիք պատերազմի համար, իսկ մյուս կողմից՝ հայտարարում են, թե «պատերազմը անթույլատրելի չէ, պետք է ամեն կերպ պատերազմի առաջն առնել»:

Խորհրդային իշխանությունը չի կարող և չպիտի հավատա բուրժուազիայի կեղծ խոսքերին՝ թե բուրժուական յերկրների կառավարությունները իբր չեն ուզում պատերազմ: Հարկավոր է շատ լուրջ կերպով հետևել և տեսնել, թե ինչպես տարեց-տարի բուրժուական յերկրներին պատերազմական ուժը զորեղանում է: Այդ զինվորական պատրաստությունները վտանգ են բերում Խորհրդային Հանրապետություններին: Մենք միշտ պիտի պատրաստ լինենք, նրանք կարող են մեզ վրա հարձակվել:

Ահա թե ինչու ամեն կերպ հարկավոր է այժմ ամրացնել Կարմիր բանակը, միշտ պատրաստ լինել՝ մեր Խորհրդային յերկիրը պաշտպանելու համար:

ՀԱՐՅԵՐ՝ ԿՐԿՆՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ. Ի՞նչպես է մեծանում կապիտալիստական յերկրների պատերազմական ուժը:

Ինչու հարկավոր է ուժեղացնել Կարմիր բանակը նույն իսկ այն դեպքում, յերբ թշնամու հարձակում չկա:

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՌԱԶՄԱԿԱՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ.

Մեր յերկրում բոլոր աշխատավորների համար սահմանված է ընդհանուր, պարտադիր զինվորական ծառայություն՝ 19-ից մինչև 40 տարեկան հասակը: Այդ ամբողջ ժամանակամիջոցում ամեն մի բանվոր և գյուղացի համարվում է զինվորական ծառայության յենթակա: Պարտադիր զինվորական ծառայությունը արտահայտվում է հետևյալ կերպով. ա) մինչգինակոչային պատրաստու-

Մենք գիտենք, Վոր միջազգային բուրժուազիան չի կարող հաշտվել խորհրդային իշխանությունների հետ։ Մենք յերբեք չենք կարող համոզված լինել, Վոր բուրժուազիան մեզ վրա չի հարձակվի։

Վոր վտանգ կա, և այդ վտանգը մեր դեմն է, այդ կարելի չէ տեսնել այն բանից, Վոր կապիտալիստական յերկրները գինվում են։ Յերբ վորեւ պետություն ուժեղացնում է իր բանակը, կնշանակե — պատրաստվում է պատերազմի։

Այսպես, որինակի համար, 1914 թվից առաջ կապիտալիստական պետությունները արագ կերպով գինվում էին։ Այժմ ել կապիտալիստական յերկրները գինվում են։ Կապիտալիստական յերկրների պատերազմական ծախքերը անհամեմատ մեծանում են։

Թե ինչպես են այդ ծախքերը մեծացել, կարելի չէ տեսնել հետևյալ տախտակից.

Պատերազմական ծախքեր՝	1913 թ.	1921 թ.
Հյուս. Ամերիկ. Միաց. Նահ.	318 միլ. դոլ.	1,845 միլ. դոլ.
Անգլիայինը	142 » »	823.750.000
Ֆրանսիայինը	155 » »	825.800.000
Յապոնիայինը	48 » »	115.000.000

1924 թվին մի միլիոն մարդ ավելի յեր գտնվում գինվորական ծառայության մեջ, քան 1914 թ. պատերազմից առաջ։

Խորհրդային իշխանությունը մի քանի անգամ դիմեց բուրժուական յերկրների կառավարություններին ռազմական կրճատումներ անելու հարցով։ Բայց մեր դիմումը մնաց անհետևանք։ Պատերազմական պատրաստությունները քանի զնում ավելանում են։ Միևնույն ժամանակ կատարելագործվում են կործանիչ միջոցները, հակառակորդի դեմ կռվելու ուժերը, պատրաստում են այնպիսի թնդանոթներ, Վոր կարող են խփել հարյուրավոր վերստերի

վրա. պատրաստում են դազեր, Վոր վոչնչացնում են ամեն մի կենդանի արարած և այլն։ Բուրժուական յերկրներում՝ մի կողմից՝ ամեն կերպ պատրաստվում են չալիք պատերազմի համար, իսկ մյուս կողմից՝ հայտարարում են, թե «պատերազմը անթույլատրելի չէ, պետք է ամեն կերպ պատերազմի առաջն առնել»։

Խորհրդային իշխանությունը չի կարող և չպիտի հավատա բուրժուազիայի կեղծ խոսքերին՝ թե բուրժուական յերկրների կառավարությունները իբր չեն ուզում պատերազմ։ Հարկավոր է շատ լուրջ կերպով հետևել և տեսնել, թե ինչպես տարեց-տարի բուրժուական յերկրները պատերազմական ուժը զորեղանում է։ Այդ գինվորական պատրաստությունները վտանգ են բերում Խորհրդային Հանրապետություններին։ Մենք միշտ պիտի պատրաստ լինենք, նրանք կարող են մեզ վրա հարձակվել։

Ահա թե ինչու ամեն կերպ հարկավոր է այժմ ամրացնել Կարմիր բանակը, միշտ պատրաստ լինել՝ մեր Խորհրդային յերկիրը պաշտպանելու համար։

ՀԱՐՑԵՐ ԿՐԿՆՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ. Ինչպես է մեծանում կապիտալիստական յերկրների պատերազմական ուժը։

Ինչու հարկավոր է ուժեղացնել Կարմիր բանակը նույն իսկ այն դեպքում, յերբ թշնամու հարձակում չկա։

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՌԱԶՄԱԿԱՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ.

Մեր յերկրում բոլոր աշխատավորների համար սահմանված է ընդհանուր, պարտադիր գինվորական ծառայություն՝ 19-ից մինչև 40 տարեկան հասակը։ Այդ ամբողջ ժամանակամիջոցում ամեն մի բանվոր և գյուղացի համարվում է գինվորական ծառայության յենթակա։ Պարտադիր գինվորական ծառայությունը արտահայտվում է հետևյալ կերպով. ա) մինչգինակոչային պատրաստու-

թյուն, բ) իսկական զինվորական ծառայություն (կադրային զորամասերում կամ յերկրային զորամասերի փոփոխական կազմում) և գ) պահեստում գտնվելը:

Մինչզինակոչային պատրաստություն են անցնում այն բոլոր աշխատավորները, վորոնք 19 տարեկան են դարձել: Մինչզինակոչային պատրաստությունը կատարվում է յերկու տարվա ընթացքում: Այդ պատրաստությունը հարկավոր է նրա համար, վոր ամեն քաղաքացի կարողանա զենքի վարժվել, վորպեսզի նրանք, վորոնք հետո կարմիր բանակը պիտի անցնեն՝ գրագետ լինին:

Մինչզինակոչային պատրաստությունը այնպես են անցնում, վոր գյուղացու անտեսության աշխատանքներին փաստ չտրվի, վոր բանվորա-գյուղացիական յերիտասարդությունը իր տնից, աշխատանքից, գործարանից չկտրվի:

Մինչզինակոչները հավաքվում են առանձին մարզական կայաններում, տարվա ընթացքում վոչ ավելի, քան մեկ ամիս ժամանակով: Մինչզինակոչայինների զինվորական ծառայությունն ընդհանուր առմամբ յերկու ամսից ավելի չպիտի տևի:

Մինչզինակոչային պատրաստությունից հետո զինվորակոչության յենթակա յերիտասարդները գնում են կարմիր բանակ, ընդունվում են իսկական զինվորական ծառայության, վորը հինգ տարի յե տևում և հետևյալ կերպ են անցնում:

Բանվորա-գյուղացիական կարմիր բանակի կադրային կազմի մեջ անընդհատ ծառայելու և յերկարատև արձակուրդում լինելու ժամկետները սահմանվում են հետևյալ կերպով:

Բանվորա-գյուղացիական կարմիր Նավատորմի դում, ինչպես նաև Միացյալ Պետական Քաղաքական Վարչության ծովային զորամասերում,—չորս տարի անցկացնել զորամասում և մի տարի՝ արձակուրդում:

Բանվորա-գյուղացիական կարմիր Ոդանավատորմի մասնագետների, սահմանապահ զորամասերում ծառայողների, նալբանդների և գրագիրների համար, վորոնք զինվորական ծառայության մեջ հատուկ կուրսեր են անցել,—յերեք տարի անցկացնել զորամասերում և յերկու տարի արձակուրդում:

Ոդանավատորմի մասնագետների ցուցակը կազմում է Ռազմական և Ծովային Գործերի Ժողովրդական կոմիտեի համար: Բանվորա-գյուղացիական կարմիր Բանակի մյուս բոլոր զորամասերում, շտաբներում, վարչություններում, հիմնարկություններում—ծառայում են յերկու տարի և արձակուրդում լինում են յերեք տարի:

Բանվորա-գյուղացիական Բանակի յերկրային զորամասերի փոփոխական կազմում իսկական զինվորական ծառայությունը անցնում է հետևյալ կերպով:

Առաջին տարվա ընթացքում յերեք ամիս մարզանք են անցնում Բանվորա-գյուղացիական կարմիր Բանակի յերկրային զորամասերում: Մնացած 9 ամիսները այդ կատեգորիայի զինվորական ծառայողները անց են կացնում արձակուրդում:

Այդ կատեգորիայի զինվորական ծառայողները յերկրային հրացանաձիգ և թնդանոթաձիգ զորամասերում, ինչպես նաև Բանվորա-գյուղացիական կարմիր Բանակի զիվիզիոն հիմնարկություններում հաջորդ չորս տարիների ընթացքում կանչվում են մարզական կայաններ՝ վոչ ավելի քան հինգ ամիս ժամանակով, իսկ մեկ տարվա ընթացքում վոչ ավել քան յերկու ամիս ժամանակով:

Նույն կատեգորիայի այն զինվորական ծառայողները, վորոնք գտնվում են Բանվորա-գյուղացիական կարմիր Բանակի յերկրային հատուկ զորամասերում, մարզական կայաններ են կանչվում ընդամենը վեց ամիս ժամանակով,—ամեն տարի վոչ ավել յերկու ամսով:

Նույն կատեգորիայի այն զինվորական ծառայողները, վորոնք գտնվում են Բանվորա-Գյուղացիական Կարմիր բանակի յերկրային հեծելազորային մասերում, մարզական կայաններ են կանչվում ընդամենը վոչ ավել քան ութ ամիս ժամանակով, ամեն տարի վոչ ավել յերկու ամսով:

Նույն կատեգորիայի այն զինվորական ծառայողները, վորոնք գտնվում են Բանվորա-Գյուղացիական Կարմիր Բանակի յերկրային հատուկ զորամասերում, մարզական կայաններ են կանչվում ընդամենը վոչ ավել քան վեց ամիս ժամանակով, ամեն տարի վոչ ավել յերկու ամսով:

Բացի դրանից, յերկրային բոլոր տեսակի զորամասերի փոփոխական կազմի զինվորածառայողները մարզակոչների միջև յեղած ժամանակամիջոցներում ամեն տարի յենթակա յեն իրենց բնակատեղում կատարվող զորահավաքի—տարեկան վոչ ավել քան մեկ շաբաթ ժամանակով:

Մնացած բոլոր ժամանակը, իսկական ծառայության յերկրորդ, յերրորդ, չորրորդ և հինգերորդ տարիների ընթացքում, այդ կատեգորիայի զինվորածառայողները գտնվում են արձակուրդում: Այդ զինվորածառայողներին, արձակուրդի ժամանակ, դրանց հրամանատարները կարող են առաջարկել կատարելու այս կամ այն հանձնարարությունը՝ դրանց չկտրելով բնակության տեղից ու աշխատանքից: (Քաղվածք՝ Զինվորական պարտադիր ծառայությանը վերաբերյալ որենքից):

Ծառայությունը վերջացնելուց հետո Կարմիր-բանակայինը անժամկետ արձակուրդ է ստանում և համարվում է պահեստի մեջ, ուր գտնվում մինչև 40 տարեկան (ներառյալ) հասակը: Պահեստում գտնվածները, պատե-րազմի դեպքում, միշտ կարող են կանչվել բանակ՝ Խորհրդային Հանրապետությունը պաշտպանելու համար:

Վորպեսզի պահեստում գտնվածները չմոռանան Կարմիր բանակում իրենց սովորածը, նրանք կարող են փորձ-

նական զորահավաքի կանչվել զանազան ժամկետներով, վորոնց ընդհանուր տևողությունը յերեք ամսից ավելի չպիտի լինի:

Յերկրային զորամասերի կարմիր բանակայինների համար մարզական կայաններ նշանակում են այն վայրերում, վորոնք զինվորակոչների բնակատեղիին մոտ են գտնվում:

Խոսելով ԽՍՀՄ զինվորական շինարարության մասին, մենք պետք է առանձնապես կանգ առնենք այն հարցի վրա, թե ումնից է կազմված Կարմիր բանակը, ո՞վքեր են մտնում նրա մեջ:

Բայց այդ պարզ կերպով ցույց է տալիս հենց անունը. մեր բանակը—բանվորա-գյուղացիական է: Կարմիր բանակի շարքերը չեն ընդունվում կուլակները, առևտրականները, սպեկուլյանտները և այնպիսի մարդիկ, վորոնք ապրում են անաշխատ վաստակով: Խորհրդային իշխանությունը չի կարող այդպիսիներին գնք վստահել,—դրանք կարող եղ գնքը աշխատավորության դեմ դարձնել:

Կարմիր բանակը—աշխարհումս առաջին բանակն է, վորի մեջ հրամանատարական պաշտոնները վարում են վոչ թե կալվածատերերի, ազնվականների, ֆաբրիկանտների վորդինները, այլ—աշխատավորության զավակները: Բանվորներն ու գյուղացիները Կարմիր բանակում հանդիսանում են և՛ շարքային մարտիկներ, և՛ հրամանատարներ:

Մեր զինվորական դպրոցներում, ուր նոր հրամանատարներ են պատրաստվում, նույնպես ընդունվում են միմիայն աշխատավորներին:

Թե ինչ տարբերություն կա ցարական զորքի և Կարմիր բանակի միջև, այդ պարզ յերևում է հետևյալից. հին ցարական զինվորական Ալեքսանդրյան դպրոցում յուրաքանչյուր 100 սովորողին ընկնում եր՝

Ազնվականներ	67
Առևտրականներ և այլ քաղաքացիներ	25
Հոգևոր կոչում ունեցողներ	3
Դյուղացիներ	5
Բանվորներ	0 (վոչ մեկը)

Իսկ մեր Խորհրդային հետևագործի II դպրոցում (Մոսկվայում), վոր գտնվում է նույն շենքում, ուր Ալեքսանդրյան դպրոցն էր, յուրաքանչյուր 100 սովորողին ընկնում է՝

Ազնվականներ	0 (վոչ մեկը)
Առևտրականներ	0 (վոչ մեկը)
Դյուղացիներ	60
Բանվորներ	35
Ծառայողների զավակներ	5

Կարմիր բանակը հին ցարական բանակից տարբերվում է նրանով, վոր յուրաքանչյուր կարմիր բանակային գլխի, թե ինչո՞ւ չէ ինքը կանչված բանակ, ինչո՞ւ համար նա պետք է կռվի։ Ցարական բանակում ոֆիցերները, հրամանատարները թագցնում էին բանակի իսկական նպատակները, միազնում էին զինվորների գիտակցությունը, ստիպում էին կուրորեն վարժվել։ Հին բանակի զինվորը չէր կարող դատել, կարծիք հայտնել։ Միակ բանը, վոր նա կարող էր ասել հրամանատարին, հետևյալն էր՝ «Так точно» և «Никак нет, ваше величество»։

Իսկ Կարմիր բանակում ընդհակառակն է. Կարմիր բանակի ուժը կայանում է նրանում, վոր սրա մեջ ամեն մի մարտիկ գիտակցական վերաբերմունք ունի։ Ուստի և յուրաքանչյուր կարմիր բանակային այստեղ ստանում է վոչ միայն ռազմական պատրաստություն, այլ և այնպիսի ուսում և դաստիարակություն, վոր անհրաժեշտ է Խորհրդային Հանրապետության ամեն մի քաղաքացուն։

Կարմիր բանակայիններին գաստիարակելու համար աշխատանք է տարվում միշտ և ամենուրեք, զլխավորապես

ակումբներում, գրադարան-ընթերցարաններում և լենինյան անկյուններում։

Կարմիր բանակում այդ նպատակով կան 800 ակումբ, ավելի քան 6000 կրթական, ուր ուսում և կրթություն են ստանում, 2000 գրադարան, ուր կան ավելի քան հինգ միլիոն գիրք։

Անգրագետ նորակոչները բանակ մտնելու հենց առաջին օրերից սովորում են գրագիտություն, այդ պատճառով էլ անգրագետներ չկան Կարմիր բանակում։ Զինվորական ծառայության ժամկետը լրանալուց հետո, կարմիր-բանակայինը վերադառնում է գյուղ զարգացած, ինչպես վայել է լինել Խորհրդային Հանրապետության քաղաքացուն, և բավականաչափ պատրաստ է՝ հասարական ակտիվ աշխատանք կատարելու։

Այդ քիչ է. ավելի ջանասեր և ընդունակ կարմիր-բանակայինները ընդունվում են դպրոցները, դասընթացները, հետո Կարմիր բանակում դառնում քաղաքական ղեկավարներ, կոմիսարներ կամ հրամանատարներ։

ՀԱՐՑԵՐ՝ ԿՐԿՆՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ. Ինչի՞ համար է պետք մինչդիմացային նախապատրաստություն։

Ի՞նչ են յերկրային զորահավաքները։

Կարմիր բանակում յուրաքանչյուր մարտիկին ի՞նչպես են կրթում հասարակական աշխատանք տանելու համար։

ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԸ ՅԵՎ ԿՈՄՅԵՐԻՏԱԿԱՆԸ.

Կարմիր բանակի մասին խոսելիս անհրաժեշտ է ասել, թե ի՞նչ դեր է խաղում այնտեղ կոմյերիտականը։

Յերբ մենք անցանք կոմյերիտականի մասին զրույցը, այնտեղ տեսանք, թե ինչ դեր ունի նա մեր սոցիալիստական շինարարության գործում։ Բացի զբանից, նա մասնակցում է մեր յերկիրը միջազգային բուրժուազիայի հարձակումներից պաշտպանելու գործում։ Կոմյերիտակա-

նին, ամենայն իրավամբ, կարելի չե անվանել Խորհրդային իշխանության պաշտպան։ Խորհրդային իշխանության 9 տարվա գոյության ընթացքում կոմյերիտականը արդարացրեց իր այդ պատվավոր կոչումը։

Յերբ Խորհրդային իշխանությունը կռիվ եր մղում սպիտակ գեներալների և բուրժուազիայի բանակների դեմ, Կոմյերիտմիությունն իր լավագույն անդամներին կռվի դաշտ եր ուղարկում։ Վորպես կամավոր՝ կռվելու եյին գնում ամբողջ կազմակերպություններով։ Կոմյերիտմիության II-րդ համագումարը, վոր Մոսկվայում եր հավաքվել այն միջոցին, յերբ Դենիկինը Տուլա քաղաքին եր մոտենում, վորոշեց կոմյերիտականների 30 % ֆրոնտ ուղարկել։ Միշտ, յերբ Կարմիր բանակը պետք ուներ իր ուժեղ թշնամիներին վոչնչացնելու, Կոմյերիտմիությունը զորակոչի եր յենթարկում իր անդամներին։ Մի այդպիսի զորակոչ հայտարարվեց Կոլչակի դեմ կռվելիս, մյուսը՝ Դենիկինի դեմ և յերբորդը՝ լեհերի դեմ։ Ել չենք հիշում առանձին խմբերի, գնդերի մասին, վոր Կոմյերիտմիությունը դեպի ֆրոնտ եր ուղարկում։

Իսկ կոմյերիտականներից նրանք, վորոնք ֆրոնտ չեյին ընկնում, շատ մեծ աշխատանք եյին տանում յերկրի ներսում։ Նրանք բանակի համար հավաքում եյին տաք հագուստ, կռվում եյին բանդիտների դեմ (վորոնք Խորհրդային յերկրի ներսից եյին ուղղում ոգնած լինել թշնամուն), դեգերտիրներին եյին բռնում և այլն։ Շատ մեծ աշխատանք եյին տանում կոմյերիտականները թշնամու բանակում և նրանց գրաված վայրերում։ Այդ ամենը նրանք անում եյին, վորպեսզի ոգնեն Կարմիր բանակի հաղթությանը։

Այժմ, յերբ պատերազմ չկա, ամեն տարի Կոմյերիտմիությունը Կարմիր բանակին իր անդամներից տալիս ե տամյակ հազարավոր մարդ, վորոնք մեր բանվորա-գյու-

ղացիական յերիտասարդության համար որինակ են դառնում, ամրապնդում են զինվորական դիպցիպլինան։

Բացի այդ բոլորից, Կոմյերիտմիությունը նավատորմը շեֆն ե։ Կոմյերիտմիությունը նավատորմին տվել ե իր լավ անդամներից շատերին։ Նա ուղարկում ե գրքեր, թերթեր։ Շեֆությունը Կոմյերիտմիությանը շատ սերտ և ամուր կերպով ե կապում Կարմիր բանակի հետ։

Կոմյերիտմիությունը մեծ աշխատանք ե տանում մինչզինակոչային նախապատրաստության աշխատանքների կազմակերպման գործում։ Ամենից առաջ, Կոմյերիտմիության վրա յե ընկնում մինչզինակոչային յերիտասարդության քաղաքական դաստիարակության, ինչպես նաև նրա տեխնիկական անգրագիտության վերացման հոգսը։

ՀԱՐՑՅԵՐ ԿՐԿՆՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ. Ի՞նչպես եյին կոմյերիտականները մասնակցում Խորհրդային հանրապետությունների պաշտպանության գործին՝ քաղաքացիական կռիվ տարիներում։

Ի՞նչ ե անելու կոմյերիտականը՝ Կարմիր բանակը ուժեղացնելու համար։

Ի՞նչ ե պարտավոր անելու կոմյերիտականը՝ վորպես նավատորմի շեֆ։

Իսկ թե ինչ դեր ե կատարել Կարմիր բանակը Անդր-կովկասի նկատմամբ, — Հայաստանի, Ադրբեյջանի և Վրաստանի Խորհրդայնացման որերին, — այդ մասին այսպես ե գրում ՀԽՍՀ Ժողկոմխորհի նախագահի տեղակալ և Լուս-ժողկոմ ընկ. Ա. Մուսյանը՝ «Ազատարար Բանակ» իր հոդվածում։

«Այսոր արդեն շատերն են խոստովանում, վոր Առանձին Կովկասյան Բանակը վոչ թե նվաճող, իմպերիալիստական դեր ե կատարել Անդրկովկասում՝ այլ ազատարար, փրկարար։

«Նախկին մենշևիկների մի անագին կոնֆերենցիա Վրաստանի մայրաքաղաքում և անվանի դաշնակցական-

ների մի ամբողջ խմբակ, այսօր հրապարակով հայտարարում են, վոր մեր յերկիրը մտած Կարմիր բանակը հանդիսացել է այն ուժը, վորն ազատել է Վրաստանի և Հայաստանի ժողովուրդներին իմպերիալիզմի լծից: Ավելին. դաշնակցականները խոստովանում են, վոր Կարմիր բանակը փրկեց հայ ժողովրդին վոչնչացման մահացու վտանգից, և Կարմիր բանակի հետ ել դաշնակցականները դեռ ապագայի հույսեր են կապում:

«Այս ուշացած խոստովանությունները դալիս են ասելու, վոր ազգայնական նեղ կրքերը հանգստանալուց հետո, բխամիտ դաշնակցականներն ու մենչևիկներն անգամ՝ այլ ևս անկարող են լուրու ազադակող փաստի առաջ: Այո՛, նրանք ստիպված են ի լուր ամբողջ աշխարհի հայտարարել, վոր Կարմիր բանակն իր սվինների վրա վո՛չ թե ստորկություն, այլ ազատություն է բերել բանվորագյուղացիական ժողովրդին:

«Անգլո-ֆրանսիական և թյուրքական իմպերիալիզմի ողակով շրջապատված Անդրկովկասը կամ պիտի լիներ իմպերիալիստական գաղութ, կամ Խորհրդային Ռուսաստանին դաշնակից: Խնդիրն այսպես եր դրված 1920 թվականին:

«Առաջին դեպքում Անդրկովկասը պիտի լիներ այն բազան, վորի վրա հենվելով յեվրոպական կապիտալը պիտի կանգնեցներ Խորհրդային հեղափոխության ալիքը դեպի Մերձավոր ու Միջին Արևելք: Միաժամանակ այդ բազան պիտի ծառայեր անգլո-ֆրանսիական, մանավանդ անգլիական իմպերիալիզմի համար իբր հենակետ՝ իր իշխանությունը տարածելու Թյուրքիայի, Պարսկաստանի և Միջին Ասիայի վրա:

«Զուտ իմպերիալիստական, հակահեղափոխական այս ծրագիրը փայփայել են վո՛չ միայն Լոնդոնում ու Փարիզում, այլ և Թիֆլիսում ու Յերևանում: Վրաստանի մենչևիկներն այդ մասին մի ամբողջ հուշագիր են ուղարկել

Յեվրոպա, իսկ դաշնակցականներն ել հո՛ւ այդ մասին գրում էյին իրենց թերթերում, ճառում ժողովներում:

«Այս իմպերիալիստական ծրագիրն ուղղված էր վոչ միայն Խորհրդային Ռուսաստանի և արևելյան ժողովրդների դեմ, այլ հավասար, յեթե վոչ ավելի չափով, Անդրկովկասի ժողովուրդների դեմ: Դաշնակցականների, մենչևիկների ու մուսավաթականների կողմիցիան անգլո-ֆրանսիական իմպերիալիզմի հետ, դա՛ դաշնակցությունն եր ձիու և հեծնողի միջև, բայց հեծնողը, ներկա դեպքում, հարկավ, Լոնդոնի և Փարիզի բռնակալներն էյին, իսկ ձիու դերումն ել գտնվում էյին՝ հայ, թուրք, վրացի ժողովուրդները, վորոնց մեջքին նստել էյին մայրոնները:

«Այս խոճալի տեսարանին վերջ տվեց Կարմիր բանակը, վորն յերևաց Անդրկովկասի սահմաններում այնպիսի մի մոմենտում, յերբ Անդրկովկասը ներկայացնում եր արյան ծով, ազգամիջյան կռիվների մի դաշտ:

«Կարմիր բանակի հարևանությունից խրախուսվելով ապստամբեցին Ադրբեջանի բանվորները, Հայաստանի բանվորներն ու գյուղացիները: Կարմիր բանակն ոգնության հասավ նրանց, վորովհետև Կարմիր կարմիր բանակը սեփականություն եր վոչ միայն Ռուսաստանի, այլ և բոլոր տանջված ժողովուրդների:

«Ահա այս ակտն եր, վոր այնքան վրասեց և կատաղեցրեց յեվրոպական իմպերիալիստներին և նրանց սպասավոր դաշնակցականներին, մենչևիկներին և սոցիալ-հայրենասերներին: Այս մասին նրանք շատ են գրել, թանաք ու թուղթ փչացրել: Նրանք պահանջում էյին, և մինչև այժմ ել պահանջում են, վոր Կարմիր բանակը թողնի Անդրկովկասը և դուռը բանա իմպերիալիստական սպիտակ բանակների առաջ: Նրանք պատրաստ են ամեն ոք ներս խուժելու Անդրկովկաս և այստեղ նորից հաստատելու

իրենց սպասավոր դաշնակցականների, մենշևիկների ու մուսավաթականների լուծը:

«Բայց Անդրկովկասի իսկական տերերը՝ հայ, թուրք, վրացի բանվոր-գյուղացի ժողովուրդներն ուրիշ բան են մտածում. նրանք գիտեն, շատ լավ գիտեն, վոր Կարմիր բանակն իրենց հարազատ մասնիկն է, պահապանը, և վոր այլևս չկա Ռուսաստանի կամ Ուկրաինայի, Վրաստանի, Ադրբեջանի, Հայաստանի Կարմիր բանակ: Վո՛չ, այդ բանակը այժմ կոչվում է Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետութիւնների Միութեան Կարմիր Բանակ, մեկ և անբաժան Կարմիր բանակ՝ ամբողջ բանվոր-գյուղացիական Ֆեդերացիայի: Անդրկովկասի ժողովուրդները շատ լավ գիտեն և այն, վոր քանի դեռ չի խորտակվել կապիտալիստական կարգը, այնքան ժամանակ դեռ անհրաժեշտ է փայփայանքի, սիրո առարկա ունենալ Կարմիր բանակը: Այո, անհրաժեշտ է ուժեղացնել, խրախուսել Կարմիր բանակի աշխատանքները, նրա գիտակցութիւնը, նրա տեխնիկան:

«Այդ բոլորը լավ գիտակցում է Անդրկովկասի բանվոր-գյուղացիական ժողովուրդը. ահա թե ինչու նա սերտորեն կապված է Կարմիր բանակի հետ, ուժ, յեռանդ է տալիս նրան և մտադրութիւն չունի պահանջելու, վոր ուն բանվորներից ու գյուղացիներից կազմված զորամասերը հեռանան Անդրկովկասից:

«Առանձին հովկասյան Բանակը Խորհրդային մեծ Միութեան անհաղթ Կարմիր բանակի լավագույն մասերից մեկն է, և բանվոր-գյուղացիական Անդրկովկասի հարազատ զավակը: Նրա աննման հերոսութիւնները, նրա թափած հորդ արյունը հանուն հայ, թուրք, վրացի ժողովուրդների ազատութեան՝ նրան դարձրել են սիրելի զավակ մեր յերկրի:

«Թող վրոնա՛ն ինչքան ուզում են իմպերիալիստական

զայլերը, թող մլավեն ինչքան կուզեն իմպերիալիստների սպասավոր դաշնակցականները, մենշևիկներն ու մուսավաթականները:

«Հայաստանի, Վրաստանի ու Ադրբեջանի բանվորներն ու գյուղացիները Կարմիր բանակի հետ են, նրա կողքին, նրա անբաժանելի բարեկամն ու ընկերը»:

ԽՆԴԻՐՆԵՐ՝ ԱՅՍ ԶՐՈՒՅՑԸ ՄՇԱԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ.

Ձեր գյուղում դիմեցե՛ք մի Կարմիր-բանակայինի, վորը Սպիտակ զորքի դեմ կռվել է, և խնդրեցե՛ք, վոր նա գյուղի յերիտասարդութեանը պատմե այդ կռիվների մասին:

Քարտեզի վրա գտե՛ք այն տեղերը, ուր տեղի յեն ունեցել գլխավոր կռիվները Խորհրդային իշխանութեան թշնամիների դեմ:

Ի՛նչի՛ ժողովին հարց դրեք, թե ինչպե՞ս կարելի է լավ անցկացնել մինչգինվորակոչային նախապատրաստութիւնը, հաշվեցե՛ք, թե բա՞նի անգրագետ միվնդինակոչային յերիտասարդ կա և ի՞նչ միջոցներով կարելի յէ վերացնել նրանց անգրագիտութիւնը:

Ստուգեցե՛ք, թե ձեր կազմակերպութիւնը ի՞նչ է արել նավատորմի համար:

ԽՍՀՄ ՅԵՎ ՈՒՐԻՇ ՅԵՐԿՐՆԵՐԸ

ԱՇԽԱՐՀԻ ԲԱԺԱՆՈՒՄԸ ԽՈՇՈՐ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ.

Գրքույկը վերջանում է: Դրանից ընթերցողն իմացավ, թե ի՞նչպիսի հարստություններ ունի մեր յերկիրը, ո՞ւմ են դրանք պատկանում: Ընթերցողները նույնպես իմացան, թե ինչպես ե գործում ու զարգանում մեր արդյունաբերությունը, թե ի՞նչ պետք է անել՝ մեր գյուղական տնտեսությունը բարձրացնելու համար, ի՞նչ պետք է անել, վորպեսզի այլևս չլինեն աղքատ տնտեսություններ: Ընթերցողներն արդեն ըմբռնեցին, թե ինչ դեր են կատարում Կոմունիստական կուսակցությունը և Կոմյերիտմիությունը, ինչո՞ւ պետք է գոյություն ունենա Կարմիր բանակը: Այդ բոլորը միասին վերցրած՝ ոգնեց հասկանալու, թե ի՞նչ է նշանակում—մեր յերկրում սոցիալիզմ կառուցել, ոգնեց ըմբռնելու այն դժվարությունները, վորոնք կան մեր յերկրի ներսում շինարարության այդ ճանապարհի վրա:

Ներկայումս աշխարհի բոլոր յերկրները կախում ունեն միմյանցից: Յերկաթուղիները, շոգենավերը մի յերկրի արտադրանքը արագորեն փոխադրում են մյուս յերկրները, հեռախոսը, հեռագիրը, ռադիոն աշխարհի բոլոր դեպքերի մասին հաղորդում են կայծակի արագությամբ:

Շնորհիվ դրան, ինչ վոր տեղի յե ունենում վորևե յերկրում՝ իսկույն անդրադառնում ե մյուս յերկրների կյանքի վրա: Այսպես, որինակ, հենց վոր Անգլիայում սկսվեց հանքափորների գործադուլը, ԽՍՀՄ բանվորները սկսեցին դրամական ոգնություն ցույց տալ գործադուլավորներին և նրանց կոչ անել՝ հաստատ մնալ մղվող պայքարում: ԽՍՀՄ բանվորները անգլիական բանվորներին ուղղած իրենց կոչերի և դիմումների մեջ ցույց տվին, վոր հանքափորների հաղթանակը կնշանակե սոցիալիզմի մոտեցում ամբողջ աշխարհում: Սթափվեցին Գերմանիայի բանվորները: Այնտեղ տրանսպորտիկների պրոֆեսիոնալ միության բանվորների մի մասը սկսեց հրաժարվել Անգլիայի համար քարածուխ բեռներ, վորովհետև այդ քարածուխը կարող եր խանգարել և վիժեցնել անգլիական բանվորների գործադուլը: Բայց Գերմանիայում մտահոգվեցին նաև կապիտալիստները: Իրենց քարածուխը Անգլիա ուղարկելու և դրանից ոգուտ ստանալու համար նրանք կովեցին տրանսպորտիկների դեմ և նրանց ստիպեցին քարածուխը բեռներ: Համարյա նույնը կատարվեց Փրանսիայում: Բոլոր յերկրների բուրժուազիան սկսեց անգլիական հանքափորներին (վոր ուզում են մի կտոր հաց ձեռք բերել) ներկայացնել վորպես սարսափելի ծուլերի, ապիկարների, իսկ նրանց ոգնողներին—հանցագործներին ու ավազակների: Լեհաստանը, Անգլիայի ցուցմունքով, սկսեց պատրաստվել մեզ վրա հարձակվելու նրա՝ համար, վոր մեր բանվորներն ու գյուղացիները ոգնեցին անգլիական բանվորներին: Բոլոր յերկրները, այդ յերկրների բոլոր դասակարգերը զգացին Անգլիայում տեղի ունեցող գործադուլի նշանակությունը, և ամեն մեկը սկսեց ի՞ր տեսակի մասնակցություն ցույց տալ նրանում:

Յեվ այդպես է լինում ամեն անգամ, հենց մի լուրջ դեպք ե տեղի ունենում վորևե յերկրում: Ամբողջ յեր-

կրագունդը—դա մի ամբողջութիւն է, և ով ուզում է իր
յերկրում ավելի լավ կյանք ստեղծել, նա անպայման
պետք է իմանա, թե ի՞նչ է կատարվում ուրիշ յերկրնե-
րում, թե ի՞նչպէս նրանց կյանքը կարող է անդրադառնալ
իր յերկրի կյանքի վրա: Ահա թե ինչու ԽՍՀՄ ամեն մի
գիտակից քաղաքացի, մանավանդ կոմյերիտականը, պետք
է լավ գիտենա ուրիշ յերկրների մասին, նրանցում տեղի
ունեցող գլխավոր դեպքերն ըմբռնի: Այս զրույցներում
տրվում են ԽՍՀՄ սահմաններից դուրս գտնված յերկր-
ների մասին ամենատարրական տեղեկութիւններ: Այդ
տեղեկութիւնները հետագայում պետք է խորացնել և
լայնացնել: Մանավանդ կարևոր է՝ միաժամանակ սովորել
այդ յերկրների տեղերը գտնել քարտեզի վրա, վորոշել՝
թե վոր յերկրում մենք ի՞նչքան բարեկամներ և թշնամի-
ներ ունենք:

Նայեցե՛ք յերկրագնդի քարտեզին: Նրա վրա աչքի յեն
ընկնում ամենախոշոր պետութիւնները: Դրանք են՝ Ան-
գլիան, Ֆրանսիան, Հյուսիսային Ամերիկայի Միացյալ
Նահանգները, Յապոնիան, Իտալիան: Դիտեցե՛ք ուշադրու-
թյամբ, թե այդ պետութիւնների տիրապետութեան տակ
գտնված հողերը ի՞նչպէս են դասավորված, և դուք կտես-
նեք, վոր դրանք բաժանվում են յերկու մասի—հիմնական
յերկրների և գաղութների:

Հաղթող յերկրները ձգտում են իրենց գաղութներից
վորքան կարելի յէ շատ բան ծծել, կանգ չեն առնում
նույնիսկ այն հանգամանքի առաջ, վոր հաղթվածների
նկատմամբ ունեցած իրենց անսիրտ վերաբերմունքի հե-
տևանքով ամբողջ ժողովուրդներ են մահանում:

Քանի շատ են ծավալվում կապիտալիստական ֆաբ-
րիկաներն ու գործարանները, կապիտալիստներն այնքան
ավելի՝ յեն ձգտում իրենց համար գաղութներ բռնազրա-
վել: Դրա համար—նրանք պատերազմներ են մղում մի-

մյանց դեմ (1914—1918 թ. թ. պատերազմը մեծ մա-
սամբ—գաղութների համար մղվող պատերազմ էր. հաղ-
թող յերկրները Գերմանիայից խլեցին բոլոր գաղութները
և բաժանեցին իրար մեջ), դրա համար նրանք ձգտում են
տիրանալ ավելի թույլ յերկրների: Այսպէս, որինակ, հենց
մեր որերում Անգլիան, Ֆրանսիան, Ամերիկան և Յապո-
նիան ձգտում են իրար մեջ բաժանել Չինաստանը:

Յե՛վ միայն Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապե-
տութիւնների Միութիւնն էր, վոր, ինչպէս մենք գիտենք,
վորջնացրեց նախկին ցարական գաղութները, նրանցում
ապրող բոլոր ժողովուրդներին հավասարեցրեց: Յե՛վ ուս-
ները, և՛ ուկրաինացիները, և՛ կիրգիզները, և՛ յակուտ-
ները, և՛ հայերը, և՛ թուրքերը, և՛ այն բոլոր ժողովուրդ-
ները, վորոնք ապրում են ԽՍՀՄ մեջ, ինչպէս մենք գի-
տենք, ոգտվում են միատեսակ իրավունքներով, միասին
ձգտում են կառուցել այնպիսի կյանք, վորի մեջ չկան
վո՛չ հաղթողներ և վո՛չ էլ հաղթվածներ, վո՛չ ճնշողներ և
վո՛չ էլ ճնշվածներ:

ԽՍՀ Միութիւնը չի ձգտում խլել ուրիշ ժողովուրդ-
ների հողերը: Մեր Միութիւնը կարող է աճել և մեծանալ
միմիայն նրանով, վոր ժողովուրդները Միութեան մեջ կմտ-
նեն կամ ա՛վ ո, այս կամ այն պետութիւնը կամ ժողո-
վուրդը Միութեանը կանդամագրվեն կամ ա՛վ ո:

ԽՍՀՄ չի՝ ուզում պատերազմներ մղել. պատերազմներ
ուզում են ԽՍՀՄ շրջապատող կապիտալիստական յերկր-
ները: Յե՛վ դրանով նրանք հույս ունեն ԽՍՀՄ դարձնել
իրենց գաղութ և իրենց համար անհրաժեշտ հում մթերք-
ների աղբյուր, մի շուկա, ուր կարողանան իրենց ապ-
րանքներն սպառել: Ահա՛ թե ինչու բոլոր յերկրների կապի-
տալիստները այնպիսի՝ ատելութեամբ են նայում ԽՍՀՄ
արդյունաբերութեան զարգացմանը, ճգնում են ամեն կերպ
այդ խանգարել:

ՀԱՐՑԵՐԻ ԿՐԿՆՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ. Ինչո՞ւ ներկա-
յում աշխարհի բոլոր յերկրները կապված են իրար հետ:
Ինչո՞ւ կապիտալիստական յերկրները ցանկանում են
ԽՍՀՄ դարձնել գաղութ:

ԱՄԲՈՂՁ ԱՇԽԱՐՀԻ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍՏՆԵՐԻ ՊԱԹՔԱՐԸ
ԽՍՀՄ ԴԵՄ.

Բոլոր յերկրների կապիտալիստները զանազան միջոց-
ներով փորձեցին իրենց յենթարկել մեր յերկիրը: Դրա
համար նրանք սկզբում փորձեցին ոգնել ուսու կալվածա-
տերերին և կապիտալիստներին: Յերբ այդ չհաջողվեց և
Կարմիր բանակը նրանց հարձակումները յետ մղեց,—այս
անգամ ոտարյերկրյա կապիտալիստները մեզ վրա հար-
ձակվեցին բացարձակ*):

Յերբ Խորհրդային իշխանությունը զինվորական ուժով
քարուքանդ անելու փորձերը իզուր անցան, ոտարյեր-
կրյա կապիտալիստները փորձեցին ԽՍՀՄ աշխատավորու-
թյանը խեղդել բլոկադայով (ողակումն)—նրանք դադա-
րեցրին իրենց ապրանքները ուղարկել մեր յերկիրը, ինչ-
պես և հրաժարվեցին մեր յերկրից վորեն ապրանք գնել:
Այս կերպ վարվելով, նրանք կարծում էին, թե մեր յերկրի
ազգաբնակչությունը զրկված կլինի ամենաանհրաժեշտ
բաներից ու ապստամբելով՝ կտապալի Խորհրդային իշխա-
նությունը: Այդ տարիները չափազանց ծանր էին: Այն
ժամանակ մեր արդյունաբերությունը դեռ չէր գործում
և իսկապես վոր մենք ապրանքի խիստ պակասություն
ունեինք: Բայց աշխատավորությունը այդ ևս համ-
բերությամբ տարավ: Բլոկադան չէր կարող շարունակվել
թեկուզ այն պատճառով, վոր ոտարյերկրյա արդյունաբե-
րության համար անհրաժեշտ էր հում նյութ, իսկ հում

*) Այդ մասին ավելի մանրամասն խոսվեց «Կարմիր բա-
նակը» զլխում:

նյութ—ԽՍՀՄ մեջ շատ կա: Ոտարյերկրյա արդյունաբե-
րությունը պետք է իր ապրանքները վաճառեր, և այդ ապ-
րանքների բավական մասը կարելի յե վաճառել ԽՍՀՄ մեջ:
Այդ պատճառների ազդեցության տակ՝ բլոկադան
(ողակումն) վերացրին:

Դրանից հետո, պետությունները մեկը մյուսի յետե-
վից սկսեցին մեզ հետ խաղաղության պայմանագրեր
կնքել, իսկ հետո ել՝ Խորհրդային իշխանությունը ճանա-
չել: Մեզ հետ սկզբում խաղաղության պայմանագիր կրն-
քեց Եստոնիան, հետո Լատվիան, Լիտվան, Ֆինլանդիան:
1921 թվին պայման ե կնքվում Անգլիայի, Իտալիայի,
Թյուրքիայի, Լեհաստանի, Գերմանիայի հետ և այլն:

Այսպես, բուրժուական պետությունները մեկը մյուսի
յետևից սկսեցին առևտրական խաղաղ հարաբերություն-
ների մեջ մտնել մեզ հետ: Այժմ մնացել ե միայն մեկ
խոշոր պետություն, վորը դեռ մեզ չե ճանաչել. դա—
Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներն են: Բայց չպետք ե
մոռանալ, վոր բոլոր այս պայմանագրերը չեն նշանակում
ԽՍՀՄ-ի և կապիտալիստական յերկրների միջև յեղած
պայքարի դադարում: Կապիտալիստները յերբեք չեն կարող
հաշտվել այն հանգամանքի հետ, վոր իրենց կողքին գո-
յություն ունի Խորհրդային իշխանություն: Նրանք չեն
կարող հաշտվել այն հանգամանքի հետ, վոր իրենք այլևս
հնարավորություն չունեն ԽՍՀ Միության ազգաբնակ-
չությունը կողոպտելու, ինչին նրանք ընտելացել էին
անցած տարիներում և այժմս ել նրանք ամեն կերպ աշ-
խատում են մեզ նեղել: Ընթերցողները արդեն զիտեն,
թե Խորհրդային իշխանության համար վրձան անհրաժեշտ
ե արդյունաբերությունը լայնացնել: Անգլիայի, Գերմա-
նիայի, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների բուրժուազիան,
վորը մեքենագործական հսկայական գործարաններ ունի,
կարող եր մեզ անհրաժեշտ մեքենաներ բաց թողնել ապառիկ,

բայց նա այդ չի անում: Այդ քիչ է, արտասահմանյան կապիտալիստները պահանջում են, վոր Խորհրդային կառավարությունը, յեթե ցանկանում է մեքենաներ ստանալ, պետք է վճարե ցարական կառավարության բոլոր պարտքերը, ա՛յն ցարական կառավարության, վորը ժամանակին նրանցից փող է պարտք վերցրած յեղել՝ 1905 թվի հեղափոխությունը ճնշելու համար, իր պատերազմները մղելու համար:

Ցարական կառավարությունը ամենից շատ պարտք է վերցրել Ֆրանսիայից, դրա համար ել վերջինս մի առանձին կատաղի վերաբերմունք է ցույց տալիս դեպի Խորհրդային Ռուսաստանը:

Արտասահմանյան բուրժուազիան մեզ ներկայացնում է ընդամեն 9,650,000,000 ռուբլու հաշիվ: Այդ 9 միլիարդ 650 միլիոն ռուբլին մենք պարտ ենք—

Ֆրանսիային	5,800	միլիոն ռուբլի
Անգլիային	1,500	» »
Հոլլանդիային	750	» »
Ամերիկային, Բելգիա- յին և ուրիշ յերկր.	1,600	» »

Ցարական այս պարտքերի վճարումը մի սարսափելի բեռ կլիներ ամբողջ ազգաբնակչության համար, մանավանդ գյուղացիական տնտեսության համար: Բավական է հիշել, վոր 1925—26 տարվա գյուղատնտեսական միասնական հարկը մոտավորապես 250 միլիոն ռուբլի յեր, այսինքն ամեն մի մարդուն ընկնում եր միջին թվով յերկու ռուբլ. 50 կոպ.: Մոտ 10 միլիարդ ռուբլին վճարելու համար, պետք կլիներ այդ հարկը ավելացնել մի քանի անգամ այն դեպքում, յեթե պարտքը վճարվեր յերկար տարիների ընթացքում: Ահա թե ինչու Խորհրդային իշխանությունը հրաժարվում է այդ վճարել: Ծայրահեղ դեպքում նա կարող է գիշել և սկսել պարտքերը

վճարել, սակայն վո՛չ բոլորը, և միայն ա՛յն դեպքում, յեթե այդ պետությունները մեզ մեծ վարկ տան և վճարեն այն բոլոր փասաների դիմաց, վոր ԽՍՀ Միությունը կրել է քաղաքացիական պատերազմում՝ այդ պետությունների միջամտելուց, ինչպես նաև բոկադայից, այսինքն՝ յեթե նրանք իրենց հերթին վճարեն մեր ներկայացրած հաշիվները: Իսկ այդ հաշիվը շատ ավել է նրանց ներկայացրած հաշվից և արտահայտվում է այս թվով—39.000.000.000 ռուբլի (39 միլիարդ ռուբլի):

1914—1918 թ. թ. պատերազմից հետո, յերբ բոլոր յերկրների (բացի Ամերիկայից) տնտեսությունը խախտված եր, յերբ ամեն տեղ սկսեցին քիչ հացահատիկ ցանել, քիչ ապրանք արտադրել,—թվում եր թե կապիտալիզմը ամբողջ աշխարհում փուլ կգա, թվում եր թե նա չի կարող դիմանալ, բայց տարեց-տարի կապիտալիստները սկսեցին իրենց ֆաբրիկաների ու գործարանների աշխատանքը հետգհետե վերականգնել, առևտուրը լայնացնել: Ճիշտ է, մինչպատերազմյան չափերին նրա՛նք ևս չեն հասել, բայց բավական ուժեղացել են: Կապիտալիզմի ժամանակավոր այդ կայուն դրությունը կոչվում է կապիտալիզմի ստաբիլիզացիա: Ոտարագգի այդ բառը այժմ հաճախ պատահում է մեր լրագրներում և դա պետք է ուղիղ հասկանալ:

Շատ առաջ է անցել մանավանդ Ամերիկան: Նա իր տնտեսությունը պահել է վոչ թե առաջվա մակարդակի վրա, այլև թռիչքներ է գործել: Այդ բացատրվում է նրանով, վոր նա չի մասնակցել 1914—1918 թ. թ. պատերազմին: Բացի այդ, նա պատերազմող կողմերին առատորեն փողեր եր պարտք տալիս և այժմ այդ փողերը նրանցից յետ է առնում մեծ տոկոսներով:

Այսպես ուրեմն, ԽՍՀՄ առաջվա պես շարունակում է մնալ աշխարհում միակ յերկիրը, ուր իշխանությունը

պատկանում է աշխատավորութեանը, ուր տնտեսութեան զարգացումը կատարվում է վոչ թե հոգուտ կալվածատերերի և ֆաբրիկանտների, այլ ամենքի կյանքի՝ բարձրման համար: Բայց իՍՂՄ մենակ չէ: Բուրժուական ամեն մի յերկրում նա ունի բարեկամներ և պաշտպաններ: Անցնենք դրանց:

ՀԱՐՅԵՐԻ ԿՐԿՆՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ. ԽՍՀ Միութեան վո՞ր շրջաններն ենին գրավել ոտարյերկրյա կապիտալիստների գործերը:

Ինչո՞ւ բոկադան առանձնապես ծանր էր՝ բաղաբացիական կովից հետո:

Ի՞նչ նշանակություն կունենա գյուղացիական տընտեսության համար ցարական պարտքերի վճարումը:

Բոլոր կապիտալիստական յերկրներից այժմ վո՞րն է ամենից ուժեղը:

ԻՆՉՊԵՍ ԵՆԿԱՊԻՏԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՅԵՐԿՐՆԵՐԻ ԲԱՆՎՈՐՆԵՐՆ ՈՒ ԳՅՈՒՂԱՅԻՆԵՐԸ ՊԱՅՔԱՐՈՒՄ ԻՐԵՆՑ ԱՋԱՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ.

Կապիտալիզմը ժամանակավորապես ամրապնդվել է: Բայց բանվորական մասսաների դրությունը, մանր գյուղացիութեան դրությունը որեցորավելի ծանր է դառնում: Կապիտալիստական յերկրում աշխատանքային ուրն ավելանում է (անգլիական հանքատերերը առաջարկում են հանքափորներին յերկրի տակ աշխատել որական 9 ժամ)՝ պակասում է աշխատավարձը, աճում է գործազուրկների թիվը: Բանվորները փորձում են պայքարել իրենց դրությունը բարձրելու համար: Գերմանիայում և Վենգրիայում նրանք փորձեցին դուրս գալ նույնիսկ դենքը ձեռին (1918 թվին Բավարիայում և Վենգրիայում կազմվեց նույնիսկ խորհրդային իշխանություն), բայց դուրս յեկավ վոր արտասահմանյան բուրժուազիան ավելի լավ էր կազմակերպված, քան մեր բուրժուազիան էր, և բանվորներին ջարդեցին: Բացի դրանից, արտասահմանի բանվորները

վճռողական պայքարի ըոպեյին չունեյին հարկավոր դեկավարներ: Այնպիսի կուսակցություն, ինչպիսին մեր Կոմունիստական կուսակցությունն է—նրանք չունեյին: Իսկ սոցիալ-դեմոկրատ մենշեիկների կուսակցությունը գնաց համաձայնություն կնքելու բուրժուական կառավարությունների հետ: Յեվ այժմ Անգլիայում, Գերմանիայում, Ֆրանսիայում, այսպես կոչված սոցիալիստական կուսակցությունների ներկայացուցիչները ոգնում են կապիտալիզմի ստաբիլիզացիային, աշխատում են խլացնել պայքարը կապիտալիստների և բանվորների միջև: Նույնը անում են արտասահմանյան պրոֆմիությունները: Ահա՛ թե ինչու ներկայումս կարեորագույն խնդիր է հանդիսանում՝ Կոմունիստական կուսակցությունների ուժեղացումը արտասահմանում: Կոմունիստական Ինտերնացիոնալի (կոչվում է նաև Յերրորդ Ինտերնացիոնալ՝ տարբերելու համար Յերկրորդ Ինտերնացիոնալից, վորը միացնում է մենշեիկներին և ուրիշ սոցիալիստ-համաձայնողականներին) դեկավարութեամբ դանդաղ, բայց շարունակ աշխատում են բոլոր յերկրների Կոմունիստական կուսակցությունները: Ներկայումս Կոմունիստական կուսակցություններ գոյություն ունեն աշխարհիս բոլոր յերկրներում և իրենց շարքերում ունեն մինչև մեկ ու կես միլիոն մարդ:

Կոմունիստական կուսակցության հետ կողք-կողքի պայքարում է Կոմունիստական Յերիտասարդության Ինտերնացիոնալը: Այդ Ինտերնացիոնալը միացնում է ավելի քան 2 միլիոն մարդ: Մեր ՀԼԿԵՄ նույնպես մտնում է Կոմունիստական Յերիտասարդության Ինտերնացիոնալի մեջ:

Վերջին ժամանակներս հսկայական նշանակություն է ստանում նաև Միջազգային Պրոֆեսիոնալ Միությունների կազմակերպությունների աշխատանքը, Պրոֆեսիոնալ Միությունների Ինտերնացիոնալի (կրճատ՝ Պրոֆինտերնի) աշխատանքը: Այդ կազմակերպության սկիզբը դրվեց միայն

1920 թվին: Այդ կազմակերպությունը աշխատում է, վոր պրոֆմիությունները համերաշխ պայքարեն աշխատանքային 8 ժամյա որ ձեռք բերելու համար, համերաշխ պայքարեն նոր պատերազմների վտանգների դեմ: Այդ գործում ամենախոշոր հաջողությունը պետք է համարել Անգլիայի պրոֆմիությունների և ԽՍՀՄ պրոֆմիությունների վարած բանակցությունների աջող յեւքը:

Ներկայումս Պրոֆինտերնի մեջ են մտնում աշխարհի բոլոր պրոֆմիությունների մոտավորապես կեսը:

Բանվորական շարժման կողքին աճում է և ուժեղանում նաև գյուղացիական շարժումը: Ուժեղ է աճում մանավանդ գաղութային յերկրներում: Հնդկաստանի, Չինաստանի, Յեգիպտոսի հարյուր միլիոնավոր գյուղացիներ ապստամբում են ոտարյերկրյա կապիտալիստ-նվաճողներին դեմ: Այդ շարժումը հսկայական նշանակություն է ստանում: Գաղութների անջատումը—նշանակում է կապիտալիստական յերկրների կործանում, ամբողջ կապիտալիզմի կործանում: Ահա՛ թե ինչու ընկ. Լենինը մեզ ուսուցանում եր՝ ուղադրությամբ ուսումնասիրել արեւելյան յերկրների դրությունը և հետեւել այնտեղ ծավալվող պայքարին, դրան ոգնել:

Հեղափոխական գյուղացիությունը գնում է բանվոր դասակարգի յետեւից, լցվում է Կոմունիստական կուսակցությոյան շարքերը:

Ահա այդ պայքարը հարուցում է կապիտալիստների կատաղի դիմադրություն: Հեղափոխական բանվորներին և գյուղացիներին լռեցնելու համար պատրաստ են՝ զորքը, պոլիցիան, դատարանը, յեկեղեցին:

Կապիտալիստները այդ միջոցներով անողոր են վերաբերվում դեպի Կոմունիստական կուսակցության ներկայացուցիչները: Բուրժուական շատ յերկրներում Կոմունիստական կուսակցությունները գոյություն ունեն անլեզալ:

գործում են գաղտնի, ընդհատակում. նրանց այդտեղ է քշել բուրժուազիան իր հալածանքներով:

Կոմունիստների ժողովները, նրանց կազմակերպությունները ցրիվ են տալիս, նրանց լրագրները փակում են, Կոմունիստները յենթարկվում են հալածքների, բանտարգելության և այլն: Ըստ վորում հալածվում են վոչ միայն չափահաս Կոմունիստները, այլև յերիտասարդ կոմյերիտականները. հազարավոր կոմունիստներ ու կոմյերիտականներ զոհ են գնացել բուրժուազիայի հալածանքին, հազարավոր կոմունիստներ տառապում են բանտերում ու աքսորում:

Հեղափոխական բանվորների դեմ պայքարելու համար բուրժուազիան ունի իր հատուկ կազմակերպությունը, վորը կոչվում է Ֆաշիստական:

Նրանք քարուքանդ են անում բանվորական ախումբները, պրոֆեսիոնալ միությունները, կրթականները, կոոպերատիվները: Նրանք հրդեհում են բանվորների բնակարանները, տանջում ու սպանում այն բանվորներին, վորոնց նկատմամբ կասկածում են, թե սրանք համակրում են կոմունիզմին: Վերջապես, նրանք պատժիչ զորախմբեր են ուղարկում ըմբոստացող գյուղացիների դեմ:

Բուրժուազիայի լծի տակ տառապող հեղափոխական բանվորների և գյուղացիների դրությունը մի քիչ թեթևացնելու համար, կազմակերպված է Հեղափոխական Մարտիկներին Ոգնող Միջազգային Ընկերություն (ՄՈՍՔ, ՄՈՊՐ): Այդ ընկերությունը հարյուր հազարավոր անդամներ ունի:

Այսպես, ամեն ուղղությամբ ել աճում ու լայնանում է ամբողջ աշխարհի բանվորների ու գյուղացիների միությունը, նախապատրաստվում է կապիտալիզմի անխուսափելի կործանումը:

ՀԱՐՅԵՐԻ ԿՐԿՆՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ. Ինչու՞ արտասահմանում բանվորներին չհաջողվեց իշխանությունն իրենց ձեռքը վերցնել:

Կոմունիստական կուսակցութեան հետ միասին ելին և Կազմակերպութիւններ են պայքարում բանվորական մաս-սաների ազատագրութեան համար:

Գյուղացիական շարժումը կապիտալիստներէ դեմ վո՞ր յերկրներում ե ուժեղ:

ՍՈՅՍԼԻԶՄԸ ԱՆՆՈՒՍԱՓԵԼԻ ԿԼԻՆԻ ԱՄԲՈՂՁ ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ.

Այժմ ամբողջ աշխարհը բաժանված է յերկու բա-նակի—մի կողմը կապիտալիստներն են, մյուս կողմը—բանվորները՝ ճնշված գյուղացիների հետ միասին: Կապի-տալիստները ձգտում են իշխանութիւնն իրենց ձեռքից բաց չթողնելով՝ ապահովել հին ուժիւնը, իսկ բանվորներն ու ճնշված գյուղացիութիւնը պայքարում են իրենց հա-մար լավագույն կյանք ստեղծելու: Նրանք գիտեն, վոր մշտական աղքատ վիճակից ու ճորտութիւնից իրենց փրկել կարող է միմիայն սոցիալիզմը:

Մենք արդեն ասել ենք, թե ինչ է սոցիալիզմը. սո-ցիալիզմի որով կոսմոսնալին այնպիսի կարգեր, վորոնց շնորհիւ մարդկանց միահամուռ ջանքերով կհաղթահարվեն աղքատութիւնն ու չքավորութիւնը. այդպիսի կարգերի սահ-մանումով՝ բոլորն ել բավական չափով կունենան և՛ սնունդ, և՛ հագուստ, և՛ վոտնաման, և՛ ընդարձակ բնակարաններ. Դրա համար անհրաժեշտ է, վոր բոլոր ֆաբրիկաները, բո-լոր գործարանները շատ ավելի լավ գործեն, քան այժմ է. անհրաժեշտ է, վոր հողամշակութեան կատարելագործված յեղանակներ գործադրվեն. իսկ այդ բոլորին շատ ավելի հեշտ կլինի հասնել այն ժամանակ, յերբ ամբողջ աշ-խարհի բոլոր հարստութիւնները մեկը մյուսին կլրացնեն: Այսպես, որինակ, Գերմանիայում շատ կա քարածուխ, բայց քիչ կա յերկաթահանք, իսկ Ֆրանսիայում շատ կա յերկաթահանք, բայց քիչ կա քարածուխ, ուստի և վա-ղուց, շատ վաղուց Ֆրանսիայի բուրժուազիան և Գեր-

մանիայի բուրժուազիան աշխատում են միմյանցից խլել իրենց համար անհրաժեշտ հողերը: Յեթե այդ յերկրնե-րում իշխանութիւնն աշխատավորութեան ձեռքն անցնի, ապա կովելու փոխարեն սրանք կկառուցեն նոր հսկայա-կան այնպիսի ֆաբրիկաներ և գործարաններ, վորոնք գերմանական քարածուխի ոգնութեամբ ֆրանսական յեր-կաթից կմշակեն գյուղատնտեսական մեքենաներ, շոգեմե-քենաներ, ճանապարհների համար յերկաթագծեր և տնտե-սութեան զարգացման համար ուրիշ շատ առարկաներ: Այն ժամանակ շատ դուրին կլինի մեքենաներ տեղափոխել մեզ մոտ, և մեր ընդարձակ դաշտավայրերը, հրաշալի մշակվելով, կարող կլինեն այն ամբողջ աշխարհը կերակրել: Սոցիալիզմը կջնջի բոլոր պետութիւնների սահմանները, աշխարհի բոլոր հարստութիւնները կդարձնի բոլոր մարդ-կանց սեփականութիւն: Առանց դրան—կապիտալիստական պետութիւնների մեջ առաջվա պես միշտ ել տեղի կունե-նան պատերազմներ, առանց դրան—յերկրի բաժան-բաժան հարստութիւնները չեն կարող անհրաժեշտ ոգուտը տալ բոլոր մարդկանց:

Ահա՛ թե ինչու համաշխարհային հեղափոխութեան հաղթանակը անխուսափելի յէ, ահա՛ թե ինչու ամբողջ աշխարհում պետք է սոցիալիզմ լինի:

Առաջինը մեր յերկրն եր, վոր սոցիալիզմի ուղիով ընթացավ. մեզ համար շատ դժվար է սոցիալիզմ կառու-ցել միայնակ, բայց տարեց-տարի ուժեղանում է մեր տնտեսութիւնը: Աշխարհի տասնյակ միլիոնավոր աշխա-տավորութիւնը ուշի-ուշով հետևում է թե ինչ է կա-տարվում մեր յերկրում, միլիոնավոր տանջված մարդիկ մեր յերկրում կատարվածից որինակ են վերցնում, դառ են առնում, թե ինչպես պետք է պայքարել:

Համամիութենական Կոմունիստական Կուսակցու-թիւնը, ինչպես միշտ, դժվարութիւնները հաղթելով, ճա-

նապարհ ե հարթում և ցույց ե տալիս բոլոր վտանգները
 Նա ԽՍՀՄ բանվորներին և գյուղացիներին սովորեցնում
 և, վոր մեր պայքարը ամբողջ աշխարհի աշխատավորու-
 թյան պայքարի միայն մի մասն ե, և վոր վերջնական
 հաղթանակը կլինի միայն այն ժամանակ, յերբ սոցիա-
 լիզմը բոլոր մարդկանց կմիացնի համաշխարհային ընդ-
 հանուր աշխատանքի մեջ:

ՀԱՐՑԵՐԻ ԿՐԿՆՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ. Ինչո՞ւ պետու-
 թյունների սահմանները խանգարում են ֆաբրիկաների և
 գործարանների զարգացմանը:

Համաշխարհային հեղափոխության համար ի՞նչ նշա-
 նակություն ունի մեր յերկիրը:

ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ԿԱՐԴԱՅԱԾԸ ՄՇԱԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ.

Նայեցե՛ք այն բոլոր քարտեզները, վոր կան դպրոցում
 և խրճիթ-ընթերցարանում: Սովորեցե՛ք քարտեզ կարդալ:
 Աշխատեցե՛ք, վոր քարտեզներ լինեն բոլոր կարմիր-անկյուն-
 ներում, վորպեսզի լրագրում միջազգային դրության մասին
 կարգալիս, կարողանաք քարտեզի վրա համապատասխան
 տեղերը ցույց տալ:

Տեղեկացե՛ք, Հեղափոխությանը Ոգնող Միջազգային
 Բնկերության («ՄՈՊՐ») գործնելության մասին և խորհեցե՛ք,
 թե ի՞նչ կարող ե անել Կոմյերիտմիության բջիջը, վոր-
 պեսզի աշխատանքն այդ ուղղությամբ ավելի լավ գնա:

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

Կուտակցության և գյուղական կոմունիստի մասին	62
Կոմյերիտմիության անելիքները	21
Կարմիր բանակը	38
ԽՍՀՄ և ուրիշ յերկիրներ	58

ԼՈՒՑՍՈՒՆ ՏԵՍԵԼ ՍՈՒՅՆ ԳՐԹԻ ՆԱՅԵՎ I ՅԵՎ II ՊՐԱԿՆԵՐԸ

Առաջին պրակի բովանդակությունը

Առաջաբան. Ինչպես պետք ե այս գրքից ոգտվել (մեթոդ. ցուցմունքներ).

- I. Մեր յերկիրը.
- II. Ո՞վ և ինչպես ե մեր յերկիրը կառավարում.
- III. Խորհուրդների աշխատանքը գյուղում.
- IV. Ազգային հարցը և ինչպես ե նա լուծվել ԽՍՀՄ մեջ.

Յերկրորդ պրակի բովանդակությունը

- I. Մեր արդյունաբերությունը.
- II. Մեր արդյունաբերության հետագա զարգացման ուղիները.
- III. Գյուղական տնտեսության զարգացումը.
- IV. Կուլակի, միջակի և չքավորի մասին.
- V. Կոոպերացիան ԽՍՀՄ մեջ և նրա նշանակությունը գյուղա-
 ցիության համար.

ԳԻՆԸ 50 ԿՈՊ.

**ПОЛИТИЧЕСКИЕ БЕСЕДЫ
с КОМСОМОЛЬЦЕМ**

по В. ВИРГАНСКОМУ

На армянском яз.
Выпуск III.

Центральное Издательство Народов Союза С. С. Р.
Москва, Никольская, 10.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0187416

